MÜHELY

Az egy éve bevezetett vizitdíjról már konkrét tapasztalatokkal rendelkezünk. A március 9-i népszavazáson ezek fényében kellett döntenünk, miközben az országgyűlés már elfogadta az új egészségbiztosításról szóló törvényt. Dr. Kincses Gyulát, az Egészségügyi Minisztérium államtitkárát kérdeztük.

. oldal

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

VI. évfolyam 2. szám, 2008. március 10.

Egyetemi Hallgatói Képviselet lapja

A megdrágult havibérlet nem az egyetlen változás, ami a fővárosi tömegközlekedéssel utazókat érinti az idén.

4. oldal

A Rektori Konferencia nemrég egy új felsőoktatási rendszer kiépítését kezdeményezte, amelyről Dr. Molnár Károly, a BME rektora, a Konferencia elnöke nyilatkozott.

5. oldal

Egyre újabb és újabb technológiákat fejlesztenek ki a mérnökök, amelyekkel óvhatjuk környezetünket. Az egyik ilyen lehetőség a biogáz-előállítás.

12. oldal

Decemberben mutatták be a mozik a legendás Macskafogó második részét. Ternovszky Bélával, a film rendezőjével beszélgettünk.

14. oldal

MEGÁLLAPODÁS A BME ÉS ÚJBUDA KÖZÖTT

2008. február 22-én délelőtt, az ELTE és a Budapesti Corvinus Egyetem után, a BME rektora, Dr. Molnár Károly is együttműködési megállapodást írt alá Újbuda polgármesterével, Molnár Gyulával.

Mint azt Molnár Károly elmondta, a mostani esemény már egy eddig is jól működő kapcsolat szentesítése, a kölcsönös érdekeket figyelembe véve. A polgármester pedig kitért arra, milyen hangsúlyos az egyetemi jelenlét a kerületben, tanulmányai végzésén túl rengeteg hallgató itt is lakik a környező kollégiumokban, albérletekben.

A megállapodás aláírása előtt mindkét fél részéről röviden szó esett arról is, milyen előnyökkel jár majd az együttműködés Újbuda, illetve az egyetem számára. A BME hallgatóinak lehetősége nyílik arra, hogy a tanulmányaikhoz szükséges gyakorlati ismeretek megszerzéséhez igénybe vegyék Újbuda Önkormányzata által fenntartott intézményhálózatot, valós problémákkal, feladatokkal szembesüljenek és kutatásokat végezzenek a kerületben. Ezenkívül az egyetem ígéretet kapott a Szkéné Színház támogatására, amely jelenleg az egyetlen egyetemi színpad Magyarországon. A másik oldalról a BME igény szerint saját kutatásaival segíti majd

az önkormányzat munkáját, így az egyetemen felhalmozódott szellemi tőke hasznosíthatóvá válik Újbuda számára is.

Molnár Gyula polgármester lapunknak elmondta, hogy a most aláírt együttműködésnek nincsen célzott közönsége, nem korlátozódik felsőbbéves vagy éppen végzős hallgatókra. Előzetes elgondolások szerint például évfolyam-dolgozatokban nyújtanának segítséget, de szívesen látják a diplomázó vagy doktorandusz hallgatókat is, akár gyakorlati munka keretében. Elhangzott az is, hogy bár jelenleg elsősorban az Építő- és Építészmérnöki Karhoz kötődik a megállapodás, mindenki előtt nyitott a lehetőség. Egyelőre a karok kezde-

ményezését, ajánlatait várja Újbuda Önkormányzata, azt, hogy milyen ötletek érkeznek az egyetem felől. A következő hónapokban terveznek néhány konkrét közös munkát, azután kiderül, hogy milyen formában tud az önkormányzat együttműködni az egyetemmel.

Hudáky Zsuzsanna

"Minden teret újra be kell lakni"

A BME hazai és nemzetközi szinten is elismert teátruma pályázatot nyújtott be: a társulat a K épületből a fűtőházba szeretne költözni.

A Műegyetem színházának életében várhatóan nemsokára hatalmas változás áll be. A központi épület felújításának keretén belül a Szkénét kiköltöztetik a főépület második emeletéről és egy különálló épületbe, a fűtőházba helyezik át. Mielőtt leírnám a pályázat, a költözés körülményeit és a változtatás okát, ismerkedjünk meg a Szkéné jelenlegi helyzetével és meghatározó múltjával.

A teátrumot a második világháborúban megsérült díszterem felső részében alakították ki. 1946 és 1947 között a K épület középső megrongálódott részét helyreállították, és két részre osztották: az alsó megmaradt díszteremnek, a felsőben pedig egy oktatástechnikai labort hoztak létre. A '60-as évek elejétől egy összevonási akció után a labort kiköltöztették, és a helyiséget az egyetem amatőrcsoportjai rendelkezésére bocsátották. 1967-ben egy diákokból és tanárokból álló lelkes önkéntes csoport, az egyetemtől kapott támogatási pénzből saját kezűleg az addigi próbatermet színházzá alakította át. A munkálatokat egy akkori építészhallgató, Vidolovits László tervei alapján végezték.

Az átalakítás végeztével a saját kezűleg ácsolt színpadon 'házilag' festett díszletek álltak. Az első technikai berendezéseket más színházaktól kapott kivénhedt vezérlőpult, elaggott

reflektorok és hangfalak alkották. Mindezek mellett azonban olyan profi felszereltségű színházat, színházi komplexumot hoztak létre, amely akkoriban Magyarországon egyedülállóan korszerűnek számított. Ennek legfőbb jellegzetessége az ún. blackbox színház volt. A 100 fő befogadására alkalmas, 11x14 méteres "fekete doboz" játéktere felett acélsodrony hálót és két világítási hidat helyeztek el, amelyek a díszletek felfüggesztésére is alkalmasak voltak. A színészek és a nézőközönség szabad elhelyezése, az egész mobil nézőtér teljes szabadságot biztosított az alkotók számára. Ilyen előkészületek után a Szkéné Színház 1970-ben megnyitotta kapuit a nézők számára.

Folytatás az 5. oldalon

Jubilál a Goldmann

25 év, 300 hónap, és több mint 9100 nap. Ilyen régóta látogatják nap mint nap hallgatóink a Goldmann menzát, melynek negyed évszázados születésnapi ünnepségét február 25-én rendezték meg.

Különös szórólapok fogadták az egyetemen sétáló diákokat azzal a felhívással, hogy 25 éves lett a Goldmann menza. A jól ismert kiszolgáló egység az elmúlt két évtizedben folyamatosan üzemelt, és számos diákrendezvénynek adott otthont. Volt már itt gólyabál, esti buli, koncert, de büféjében, társalgójában napközben is egymást váltják a csevegő diákok. Sokan itt veszik meg a vonatjegyüket, betérnek az ajándékboltba, vagy egyszerűen beszélgetnek egy jót az internet kávézóban. Nincs olyan BME-s diák – legyen fiatal vagy diplomás – aki ne tudná, hol van a Goldmann, amely már negyed évszázada tömi az éhes diákszájakat.

Az étkeztető születésnapi zsúrján ünnepi köszöntővel, múltat idéző zsíros kenyérrel és a hagyományos magyar traubi szódával várta a betérő vendégeket. Maksa Zoltán, az MTV jól ismert Szeszélyes évszakok műsorának hírmondója is fellépett a rendezvényen, aki előadásában az elmúlt két évtized eseményeit foglalta össze. A művész elsősorban a rohanó, és egyre inkább gyorsuló világra, az emberi kapcsolatok semmissé válására hívta fel a figyelmet, mindezt megpaprikázva a már jól ismert Maksa Híradó humorcsokorral. Az ünnepségen diákok, a tanszékek képviselői, volt egyetemi dolgozók vettek részt, akiknek egy múltidéző kvízjátékkal kedveskedtek az étterem dolgozói. A szerencsés nyertesek Goldmann tortát és a Sodexho által felajánlott menzajegyet nyerhettek. A rövid ünnepség végén az étterem dolgozói zárógondolatként felhívták a résztvevők figyelmét arra, hogy a mindennapi életben szükség van állandó és biztos pontokra, amelyek stabilak, megbízhatóak, kiszámíthatóak. Ilyen egy BME-s diáknak a Goldmann is, amely remélhetőleg még hosszú ideig lesz egyetemünk étterme és a hallgatók pihenőhelye.

Sneider Zita

A Tisza hídjai a Sóhajok hídján

Pár perccel fél öt előtt még csak alig néhányan lézengtek a könyvtárat és az egyetem főépületét összekötő folyosón, a Sóhajok hídján. Azonban még mielőtt végignéztem volna az ott kiállított 27 műremeket, már legalább háromszorosára nőtt a tömeg. Mindannyian ugyanarra az eseményre érkeztünk, Gyukics Péter: Hidak mentén a Tiszán. Az eredettől a torkolatig névre elkeresztelt fotókiállításának megnyitójára.

A sokak számára fontos délután Fonyó Istvánné, a BME OMIKK főigazgatójának köszöntőjével kezdődött, aki elárulta, hogy nem csupán hivatali posztja révén jelent meg a jeles eseményen, hanem ő maga is rajong a hidakért. Rövid beszéde után Dr. Farkas György, a BME ÉMK Hidak és Szerkezetek Tanszékének vezetője vette át a szót, és nyitotta meg a kiállítást. Az érdeklődőknek elárulta, hogy a fotóművésznek már ez a harmadik hidakkal foglalkozó albuma, ami egyébként már megtalálható a könyvtár gyűjteményében is. Később az összegyűlteknek Dr. Tóth Ernő hídmérnök és hídtörténész tartott rövid tárlatve-

zetést, amit azzal egészített ki, hogy a "hely szűkössége ellenére, mi is lenne alkalmasabb itt az egyetemen egy hidakkal foglalkozó kiállítás bemutatására, mint maga a Sóhajok hídja". Miközben kíváncsian hallgattam a híres hídtörténész képekhez fűzött rövid történeteit, arra lettem figyelmes, hogy egy idős hölgy nagy érdeklődéssel fürkészi az újság fotósának fényképezőgépét. Rövid kis beszélgetésünk végén pedig büszkén hajolt oda, és árulta el nekünk, "Péter az én fiam". A megnyitó idejére még a Gazdaság- és Társadalomtudományi olvasót is lezárták, ugyanis ide vonult át a kíváncsi tömeg a válogatott képek megtekintése után, ahol a fotóművész és Dr. Tóth Ernő tartott vetítettképes előadást és könyvbemutatót.

A kiállítást a könyvtár nyitvatartási idejében tekinthetik meg az érdeklődők: hétfőtől péntekig, reggel kilenc órától este nyolc óráig, a Sóhajok hídján, egészen március 19-ig

Csőke Melinda Zsuzsanna

"Értelmes tervezettség? Evolúció!"

2008. február közepén rendezték meg az ötödik Szkeptikus Konferenciát a BME Fizikai Intézetének F-29-es előadójában.

A görög "szkeptikus" szó jelentése: "kérdező", "kutató". A szkeptikus mozgalmak alapvető célja az olyan állítások valóságosságának megkérdőjelezése, melyek tudományos módszerekkel nem igazoltak, nyílt harcok az áltudományok ellen. Az érdekes előadások után a konferencia emblematikus alakjai: Füstöss László, Orosz László és Härtlein Károly először humoros-ironikus szeművegen keresztül, majd pedig – a témához idomulva – egyre komolyabban, az áltudományosság és a hozzá nem értés néhol egyenesen rémisztő következménveit ecsetelve avatták be a hallgatóságot a nagy magyar és nemzetközi valóságba. Végül, a hivatalos program zárásaként bemutatták az újonnan alapított "Óriás Szamárfül Érdemrend nagykeresztje a három csillaggal" címet, melyet jelenleg még nem osztottak ki, de jövő évtől kiérdemelhetik az "arra méltóak".

A rendezvényen örvendetesen sokan részt vettek, szinte teljesen megtöltötték a termet. De mi lesz azon emberek millióival, akik naivságuk, önmagukat szakértőnek mondó kóklerekbe vetett bizalmuk, vagy egyszerűen tanulatlanságuk miatt újra és újra bedőlnek a jól hangzó szövegnek és az áltudományos humbugnak? Ezért kell fáradhatatlanul terjeszteni és terjedni hagyni a szkeptikus szemléletet, a leleplező érveléseket, nyilvánosság elé emelni ezeket az eseteket!

A televízión keresztül gyógyító "csodadoktorok" és önjelölt zsenik, a biofotonok, hangulatgyűrűk és a manapság is igen divatos horoszkópok ko-

rában a legfontosabb: kérdezni, kételkedni! Nem elhinni akármit, amit épp az ember torkán készülnek lenyomni, legyen szó kvázi ártalmatlan ostobaságokról, vagy a fennen hirdetett módszerről, melytől a gyógyulást reméli.

Mindeközben azért szem előtt kell tartani: egy módszer működhet attól, hogy amivel magyarázzák, badarság – éppen úgy, ahogy egy állítás lehet igaz attól, hogy irreleváns, vagy hamis érvekkel támasztják alá.

Füstöss szavaival élve: Nyugi! Nem te vagy hülye! Csak hülyítenek.

Hudáky Zsuzsanna

MEGKÉRDEZTÜK:

Készitette: Bán Andrea Szijártó Adrienn Fotók: Kiss Imre

Tagja vagy-e valamilyen egyetemi közösségnek?

Tseveltogtokh Munguntasasal

Egy téli táborban ismertem meg a BME MEGDESZ Biblia kört, és ott javasolták nekem, hogy vegyek részt az összejöveteleiken. Eddig egyszer voltam, és nagyon tetszett. Körülbelül huszonöten voltunk, és ezen belül kisebb csoportokban tudtuk átbeszélni a Biblia egyes részeit. Úgy tervezem, hogy ezentúl gyakrabban eljárok, és már néhány barátomat is elhívtam.

Tót Ágnes

Eddig a Liska Tibor Szakkollégiumról, a Teaházról, a TÖNK-ről és az Aerobic klubról hallottam a legtöbbet. Én az utóbbi kettőnek vagyok a tagja. A Szakkollégium pénzügyi kurzusára is jelentkeztem, ahol nagyon érdekes előadásokat tartanak. Erre egyedül, a többire pedig ismerősökkel járok. Aki szereti a közösségi programokat, az mindenképpen jöjjön, mert szerintem nagyon jók.

Huszka Márta

Sajnos nem ismerem ezeket a köröket, de szeretnék a későbbiekben valamelyikhez csatlakozni. Jó dolgok ezek, mert a jövőben akár a hasznunkra is válhat a közösségekben szerzett tudás, ismerettség. Az egyetemi Zöld Körről hallottam eddig a legtöbbet, de más szervezetekről is szeretnék többet megtudni. Ha már eldöntöttem, hogy melyikhez szeretnék csatlakozni, akkor mindenképp társasággal tenném.

Tóbel Dávid

Nem vagyok benne egy egyetemi körben sem, mivel albérletben lakom, viszont sok koleszossal jóban vagyok, és a HK-ból is ismerek több embert, akik otthon vannak ebben a témában. Amúgy jó dolognak tartom ezeket a kezdeményezéseket, és szerintem a meghirdetettségük is jó. Rengeteg plakátot és szórólapot láttam már tőlük, de nem tudom milyenek, mivel nem vagyok tagja egyiknek sem.

Kis Flór

Még év elején néhány egyetemi kör bemutatkozott, egy-egy kötelező óránk elején, de akkor még nem figyeltem fel rájuk. Elmesélték miért lenne jó, ha mi is csatlakoznánk, de szerintem nem voltak elég meggyőzőek. Ha lenne olyan egyetemi közösség, ami segítene a diplomamunka előkészítésében, vagy ahol bulikat szerveznek, akkor oda szívesen elmennék.

"Habsburgnak született, és magyarnak halt meg"

Február 25-én, a BME Központi épületének díszterme előtt Dr. Molnár Károly rektor több kar dékánjának jelenlétében megkoszorúzta József nádor mellszobrát. Az eseményen Habsburg-Lotharingiai Mihály, a nádor ükunokája is részt vett feleségével.

Molnár Károly beszédében József nádor érdemeit méltatta, többek között a magyar kulturális és tudományos élet fejlődésének előmozdítását. Habsburg Mihály olyan emberként emlékezett ükapjára, akinek életét "a munka, az erény, a hazaszeretet és az istenfélelem határozta meg." A nádori tisztséget, mely a király utáni második legnagyobb országos méltóságot jelentette, 1796tól 1846-ig töltötte be. Kezdettől fogva a reformok és az alkotmányosság híve volt. Szorgalmazta a bebörtönzött magyar jakobinusok amnesztiáját, hozzájárult a Magyar Tudományos Akadémia megalakulásához, és számos más polgári kezdeményezést is támogatott, például a Természettudományi Társaság létrehozását. Megalapította a Vakok Intézetét és a magyar tisztképző intézetet, a Ludovikát. Sokat tett a főváros fejlesztéséért is: létrehozta a Szépítési Bizottmányt, szerepe volt a Városliget rendezésében, a Margitsziget parkosításában, a vasútépítésben és a gellérthegyi csillagvizsgáló felépítésében. Bőkezű mecénás hírében állt, és a közoktatás fejlesztését is

szívén viselte. 1846-ban egyetemünk elődje, az Ipartanoda az ő nevét vette föl, amelyet egészen a második világháborúig így neveztek.

Az egyetem egykori névadójának mellszobrát még 1912-ben avatták föl. Eredetileg az aulá-

ban állt, amíg 1949-ben nyomtalanul el nem tűnt. 1997-ben került elő az egyetem pincéjéből súlyosan megrongált állapotban, majd a restaurálás és a márványfej pótlása után két év múlva jelenlegi helyén avatták fel újból. Az ünnepségen jelen voltak a Habsburg család tagjai is, akik attól kezdve minden évben koszorúval róják le tiszteletüket neves felmenőjük szobra előtt, akit csak így emlegettek: "Habsburgnak született, és magyarnak halt meg."

Balog Dániel

1% a BME hallgatóiért

Kérjük Önt, támogassa a *Műegyetemi* Hallgatókért Alapítványt személyi jövedelemadójának 1%-ával.

Az alapítvány adószáma: 18036754-1-43

Főszerkesztő: Szabó Zsolt • Lapmenedzser: Boros Miklós • Szerkesztők: Herczeg László, Nátz Kata, Kovács János • Rovatvezetők: Sneider Zita (BME körkép, bmekorkep@muhely.com) • Keresztes Attila (Kapun kívül, kapunkivul@muhely.com) • Joó Fruzsina (Közélet, kozelet@muhely.com) • Kiss Attila (Technika, technika@muhely.com)• Krajcsovics Hajnalka (Publicisztika, publicisztika@muhely.com)• Szabados Enikő (Magazin, magazin@muhely.com)• Mádai Adrienn (Sport, sport@muhely.com)• Képszerkesztők: Kiss Imre, Szabó Lázár•Korrektor: Horváth Sarolta • Tördelőszerkesztő: Kovács János•Onlineszerkesztő: Nagy Péter•Szerkesztőség: 1114Budapest, Bartók Bélaút 17. (Baross Gábor Kollégium IV.emelet), Tel./Fax:463-2081, E-mail: info@muhely.com, Honlap: www.muhely.com • Hirdetésszervező: Kara László E-mail: kara.laszlo@sc.bme.hu Tel.: 463-3257, Mobil: 06-70-584-0158, Fax: 463-3839 • Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft. Felelős vezető: Kovács János ügyvezető igazgató • Az újság megjelenik kéthetente 7000 példányban. Ingyenes. HU ISSN 1589-6668

2008. március 10.

X BME Diákközpont Támpont Iroda

Aktuális információk

Kifizetési időpontok

A 2007/2008. tanév II. félévében a február havi juttatások (tanulmányi ösztöndíj, rendszeres szociális ösztöndíj, külföldi hallgatók miniszteri ösztöndíja, Bursa Hungarica ösztöndíj intézményi része) kifizetési időpontja 2008. március 7. (péntek) volt, a március havié pedig 2008. március 10. (hétfő). A további kifizetési időpontokat megtalálod a www.tampont.bme.hu Juttatások menü Kifizetési időpontok almenüben. Kifizetési időpont alatt azt a napot kell érteni, amelyiken az Egyetem a Magyar Államkincstárnál kezdeményezi a juttatások kifizetését.

Számla és adóigazolás igénylés

A költségtérítés kiírása a Kar dékánja által meghatározott időpontban fog megtörténni a pontos időpontról Karod Dékáni Hivatalában kaphatsz felvilágosítást. Amennyiben térítési kötelezettségedet (majd) úgy szeretnéd teljesíteni, hogy arról számlát állítsanak ki, akkor www.tampont.bme.hu oldal, Térítések menü, Befizetések almenü, Befizetés banki átutalással menüpontban leírtak szerint kell eliárnod. Számla kiállítását csak költségtérítésed kirovása UTÁN kezdeményezheted.

nem kérsz számlát, gyűjtőszámlás befizetéssel tudod teljesíteni befizetési kötelezettségedet és egy adóévben egy magánszemély részére adójóváírásra jogosító igazolást kérhetsz. A gyűjtőszámlás befizetéshez www.tampont.bme.hu Térítések menű, Befizetések almenű, Gyűjtőszámlás befizetés menüpontban

Diákigazolvány érvényesítés

A 2007/08-as tanév első félévére érvényesített diákigazolványok érvényessége március 31-én jár le, a 2007/08-a tanév második félévére már elkezdődött az érvényesítő matricák osztása.

Támpont aktuális

Mindig aktuális információkhoz szeretnél jutni? Nem szeretnél lemaradni semmiről? Mi összegyűjtünk és közzéteszünk minden tanulmányokkal, pénzügyekkel, külföldi ösztöndíjakkal, pályázatokkal kapcsolatos információt. A Támpont Aktuálist megtalálod a www.tampont.bme.hu címen.

Pszichológiai tanácsadás

Ha úgy érzed, hogy életvezetési vagy pszichológiai tanácsadásra van szükséged, a Támpont Irodában szeretettel vár pszichológus munkatársunk, Nagy Tamás. Tamással az Irodában, a pszichologus@sc.bme.hu e-mail címen, vagy a 463-3982-es telefonszámon veheted fel a kapcsolatot. Bővebb információt a www.sc.bme.hu/ pszichologus weboldalon találsz.

oshiba PhD ösztöndíj

A Toshiba szakmai gyakorlatra szóló ösztöndíjat ajánlott fel a BME kiemelkedő PhD hallgatóinak. Az ösztöndíjas hallgatók legfeljebb 12 hónapot tölthetnek Japánban, miközben részt vesznek a szakterületükhöz kapcsolódó egy vagy több kutatócsoport munkájában. A szakmai gyakorlatra a Toshiba Corporate Research and Development Center-ben (Kawasaki, Kanagawa prefektúra) kerül sor. Az ösztöndíjra olyan hallgatók pályázhatnak, akik magyar állampolgárok, jogosultak a japán vízum megszerzésére, valamint már felvételt nyertek (vagy a gyakorlat megkezdéséig felvételt fognak nyerni) a BME PhD képzésére. A további részletek megtalálhatók a következő oldalon: www.sc.bme.hu/palyazatok. A pályázatok leadási határideje

R épület, földszint Telefon: (1) 463-3838 E-mail: tampont@sc.bme.hu

2008. március 17.

www.tampont.bme.hu

China Mission

EU Csúcstalálkozót A 2006-os Kína követően a kínai kormány 2007. januárjában egy Kínai Ösztöndíj Programot indított. Ez egy teljes tanévre szóló ösztöndíj program, melyet a kínai Oktatásügyi Minisztérium szervez az Európai Unió hallgatói részére. Célja a hallgatói csereprogramok népszerűsítése Kína és az EU tagországok között. Ez a program 100 fő részére ajánl ösztöndíj lehetőséget tanévenként a 2007-2011 időszak alatt. A jelentkezés feltételei a középfokú végzettség, valamint 18-35 éves korhatár. A további részletek megtalálhatók a www.chinamission.be oldalon. A pályázatok leadási határideje

2008. március 30.

A Magyar-Amerikai Vállalkozási Ösztöndíi Alap (HAESF) legfőbb célia, hogy támogassa a szabad vállalkozást és a társadalmi fejlődést Magyarországon, valamint hogy tovább erősítse a kapcsolatot az Egyesült Államok és Magyarország között. Az ösztöndíj program magyar szakembereknek és ígéretes fiatal tehetségeknek kínál lehetőséget szakmai tapasztalatok szerzésére a tengerentúlon, hogy a későbbiekben minél nagyobb mértékben járulhassanak hozzá a magyar társadalom fejlődéséhez. A további részletek megtalálhatók a www.haesf.org

A pályázatok leadási határideje 2008. április 1.

Környezetvédelmi szakmai gyakorlat Németországban

Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU) az Environmental Research Institute szervezésében pályázatot hirdet környezetvédelmi területen diplomázott egyetemi hallgatók részére szakmai gyakorlat megszerzésére Németországban. Az ösztöndíjra pályázhatnak diplomázott fiatal szakemberek (posztgraduális hallgatók is), akik még nem töltötték be a 28. életévüket, illetve olvan hallgatók, akik 2008 nyarán fejezik be tanulmányaikat. A pályázókkal szemben elvárás a legalább jó minősítésű diploma. Pályázni a környezetvédelem bármely területén lehet. A pályázók végzettsége nem meghatározott. A további részletek megtalálhatók a www.e-r-i.hu oldalon

A pályázatok leadási határideje 2008. április 5.

BEST nyári kurzusok

Nyáron ismét megrendezésre kerülnek a BEST (Board of European Students of Techonology) által Európa különböző műszaki egyetemein rendezett 1-2 hetes kurzusok. Jelentkezhet minden nappali tagozatos, aktív műegyetemi hallgató. A kurzusok angolul zajlanak, tehát nyelvtudás szükséges, de nyelvvizsgát nem kérnek. A jelentkezéshez csak egy angolul írt motivációs levél szükséges. Bővebb információ a www.best.bme.hu és a www.best.eu.org oldalakon. Infóest: április 2. 18:00, R-klub.

Jelentkezési határidő: 2008 április 6. 23:00.

KAFKA szakmai gyakorlat Frankfurtban A KAFKA program lehetőséget nyújt

résztvevőinek arra, hogy megismerjék Németország egyik legnagyobb városának életét, és betekintést nyerjenek közigazgatási szervezetébe, feladataiba, döntéseibe. A program minden budapesti felsőoktatási intézmény valamennyi hallgatójára vonatkozik. A szakmai gyakorlatokhoz német nyelvtudás szükséges. A további részletek megtalálhatók a következő oldalon: www.ghst.de/links/kafka.

A pályázatok leadási határideje 2008. április 11.

Kevés a Zöld Körös a BME-n!

Az Egyetemi Zöld Kör (EZK) eredetileg 40 lelkes fiatal összefogásával alakult meg két évvel ezelőtt, jelenleg 15 fő dolgozik aktívan a körben. A társaság egyik legnagyobb projektje idén az egyetem papírfelhasználásának átalakítása: az újrahasznosított papír használatának terjesztése, a tanszékek által felhasznált mennyiség csökkentése.

Antal Miklós, a kör elnöke lapunknak elmondta, hogy fontos teendők vannak még a kollégiumi szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatban. A napokban indul el az alumíniumgyűjtés, melynek célja, hogy az üdítős és sörös dobozok – amelyek egyébként nagyon fontos másodlagos nyersanyagok, – a megfelelő helyre kerülve ne károsítsák a környezetet. A kollégiumokban már vannak a műanyag- és papírgyűjtő konténerek, és az előzetes visszajelzések szerint a szelektálás sikeres: az elszállított hulladék szinte teljesen homogén, nincsenek vele problémák. Emellett a Kármán kivételével minden kollégiumban tárolókat tettek ki a fáradt olaj összegyűjtésére, amely szintén újrahasznosításra kerül. A laphoz érkezett hallgatói megkeresések alapján előfordul, hogy a szelektíven gyűj-

tött szemét, illetve használt olaj elszállítása akadozik, sok a felhalmozódott szemét. Az elnök elmondta, hogy van olyan kollégium, ahol nem a Kör által kiépített rendszer működik, itt fordulhatnak elő papír-, illetve műanyaggyűjtési problémák. Ezek is főként az elszállítást végző magántársaság hanyagsága miatt. Az olajgyűjtés gond és rendetlenség nélküli működését az idei félévtől minden kollégiumban a Kör felelősei szavatolják. A szelektív gyűjtőrendszerek működését alkalmanként személyesen is ellenőrzik, de elsősorban arra számítanak, hogy a felmerülő problémákat személyesen vagy elektronikus formában jelzik feléjük. Emiatt is fontosnak tartják, hogy a kollégisták jobban ismerjék a Zöld Kört, és tudják, hogy szükség esetén kihez kell fordulni.

Szükség volna műanyaggyűjtésre az egyetemen is, elsősorban a büfék közelében, azonban a Kör emberi erőforrás-hiánya ennek egyelőre gátat szab, illetve az egyetem részéről sem érkezett kezdeményezés. Az egyetem vezetésével, üzemeltetésével és az EHK-val való együttműködés többnyire lehetséges, de a tényleges változtatások, a környezettudatos cselekvés elérése komoly erőfeszítéseket, nagy kitartást

igényel. Különösen igaz ez akkor, ha egy ügy érdekében komoly szervezőmunkára vagy anyagi ráfordításra lenne szükség. Ilvenkor jellemző az ügyek elhúzódása. A legnagyobb belső probléma a nagy fluktuáció; kevés a stabil ember. Az emberhiány miatt nem készült el még az egyetem energetikai helyzetképe, elsősorban a fűtés és világítás szempontjából. A tagtoborzás sem volt eddig igazán sikeres, kisebb hangsúlyt fektetettek rá, inkább a munkára koncentráltak. Idén a vezetés változtatni kíván: nagyobb mértékben fognak a csapatépítésre összpontosítani. A hatékonyság növeléséhez az elnök szerint új, lelkes és lendületes önkéntesekre van szükség, akik segítségével még hatékonyabb lesz a munka.

Sneider Zita

Zöld Kör-kép vidéken

PÉCS

2003-ban elsőként a Állam- és Jogtudományi Kar jelentkezett a regionális kommunális szolgáltató BIOKOM Zrt-nél a szelektív hulladékgyűjtés igényével, ezt követően a Közgazdaságtudományi Kar, majd 2004-től a többi nyolc kar is csatlakozott. A hét egy napján körjáratban szedik össze a különféle részlegektől a hasznosítható hulladékokat. A karok 120 literes edényekben helyezhetik el a papírszemetet. Természetesen a műanyagot is elszállítja a BIOKOM. A szolgáltatás ingyenes.

MISKOLC

A Miskolci Egyetem folyamatosan építette ki a jelenlegi hulladékgazdálkodási rendszerét, ami még közel sem teljes, elsősorban a papír szelektív gyűjtésére vonatkozik, ill. a veszélyes hulladékokra, mondta el kérdésünkre Szántó Emese, az intézmény környezetvédelmi főelőadója. Jelenleg az épületeken belül a folyósokon vannak kihelyezve tárolók, melybe bárki elhelyezheti papírhulladékát. Az egyetemi menza is évek óta szelektíven gyűjti a feleslegessé vált papírt és műanyagot. A rendszert az intézmény pályázati pénzekből kívánja tovább fejleszteni a jövőben.

A Debreceni Egyetemen nincs központi szabályozása a szelektív gyűjtésnek. Az egyik probléma a finanszírozás. Amelyik karon nincs gyűjtés, ott anyagi gondok miatt nincs. Ahol pedig van, ott hallgatói kezdeményezés útján valósult meg pályázattal szerezve rá a pénzt. Az egyetem – pénz híján – csupán szellemi támogatást adhat, kiállva a csoportosulás mellett. Egy másik probléma a takarító személyzet informálása, azaz a szelektív gyűjtés tudatosítása. Az egyetemen még el kell érni, hogy az esetleg szelektíven gyűjtött hulladékok elhelyezés után is válogatva maradjanak.

VESZPRÉM

A Pannon Egyetem minden főbb székhelyén odafigyelnek polgárai a környezetbarát életmódra. A veszprémi központ épületeiben több éve található hulladékgyűjtő sziget, főként papír és műanyag szétválasztására, illetve a használt elemek számára. A kollégiumokban szintén szelektíven gyűjtik szemetüket a hallgatók, három helyen az olajat is. Az intézmény környezetbarát gondolkodásában nagy szerepe van a Környezetmérnöki Intézetnek, illetve a Csalán Környezet- és Természetvédő Egyesületnek.

SZEGED

A Szegedi Tudományegyetemen 2005 szeptembere óta gyűjtik szelektíven a hulladékot. A Környezetgazdálkodási Kht.-val szerződésben rögzítették, hogy amennyiben az egyetem megszervezi a szelektív hulladékok gyűjtését, és kutatási eredményekkel segíti a hasznosítást, a vállalat díjmentesen elszállítja a szemetet. Az évente több ezer tonna hulladékot termelő intézmény minden épületében és kollégiumaiban külön gyűjtik az újrahasznosítható szemetet.

Nézőpont

SZIJÁRTÓ ADRIENN

Szemétség!

"Hol élünk? Mi ez a disznóól? Ez nektek kultúra?" Hőbörgünk egy kicsit az utcáinkon heverő szemét láttán, belerúgunk pár üres dobozba, és továbbmegyünk. Joggal vagyunk felháborodva, hiszen ha a hitelügyintézők seperc alatt házhoz hozzák a zöldhasút, akkor miért olyan nagy dolog, hogy valaki a kezünk alá tegyen egy kukát?

Elég messze vagyunk még a kulturált szelektív hulladékgyűjtéstől, ha már az is nehezünkre esik, hogy elsétáljunk egy szemetesig. Persze otthon teljesen más a helyzet. Válogatva még csak bizonyos helyeken, kijelölt konténerekben gyűjthetjük a hulladékot. A lehetőség ellenére a tapasztalat azt mutatja, hogy sokan azért nem vesznek részt ebben a mozgalomban, mert nem tudják, mit és hogyan kell külön gyűjteni.

Sokunk számára újdonságként hat, hogy a műanyag kerti bútorok és virágcserepek több száz feldolgozott PET-palack végtermékei. Vagy ami még durvább, hogy a kínai műanyag-újrahasznosító cégek a textiliparban dolgozzák fel a másodnyersanyagot, és szálat készítve belőle ruhát, esernyőt, fonalat, papucsot és plüssállatokat állítanak elő. Még arról sem nagyon hallottunk, hogy az összegyűjtött sörös dobo-

zokból készülnek Magyarországon a londoni metró ventillátorlapátai és számos a személyautókban felhasznált alkatrész.

Szerencsére mára már Magyarországon is elég sokan hajlanak a szelektív hulladékgyűjtés felé. Belevágni nem nehéz, lehet, hogy legalább három körmünk letörik, mire kiérünk az utca végére az üres palackokkal, de megéri áldozatot hozni. Valahol el kell kezdeni.

Ez történt a világban

■ Milliárdos viharkárok

Óránkénti 140 kilométeres széllökést is mértek a március első napjaiban tomboló vihar folyamán, amely milliárdos károkat hagyott maga mögött. Az

orkán erejű szél fákat csavart ki, vasúti vezetékeket szakított le, valamint tetőszerkezeteket rongált meg. A vihar több lakóházat is lakhatatlanná tett, leginkább Győr-Moson-Sopron és Békés megyében.

■ Nem kell vízum Kanadába

Március másodikától eltörölte a vízumkötelességet Magyarországgal, Lengyelországgal, Szlovákiával és Litvániával szemben Kanada, így hazánkból ismét vízummentesen utazhatnak a tengerentúli

országba, igaz csak hat hónap erejéig. A félévet meghaladó tartózkodás esetén továbbra is vízumra van szükség.

■ Javítják a Margitsziget közbiztonságát

Térfigyelő kamerákkal és őrökkel javítaná a közbiztonságot a fővárosi önkormányzat a Margitszigeten. A hivatalos közlemény szerint a sziget jelenleg

túl sok rendezvénynek ad otthont és a szemét mennyisége is megnőtt az utóbbi időben. Tervek között szerepel az is, hogy megtiltják a magas épületek felhúzását ezen a területen. Az önkormányzat szeretné a jövőben a világörökség részévé tenni a Margitszigetet.

■ Medvegyev az új orosz elnök

Az előzetes várakozásoknak megfelelően Dimitrij
Medvegyev nyerte a március 2-án megtartott orosz
elnökválasztást. A korábbi
elnök, a most leköszönő
Vlagyimir Putyin által
támogatott jelölt a szavazatok 70,2 százalékát, azaz
50,4 millió voksot szerzett,
ezzel elődje rekordját is sikerült felülmúlnia.

Mutasd az Europassod, és megmondom, ki vagy!

Az Európai Parlament kezdeményezésére egy olyan egységes szempontrendszer alapján felépülő dokumentációs rendszer kiépítése van folyamatban, amely a határokat ledöntő átjárhatóságot a munkavállalás, a tanulás, vagy akár a külföldön végzett szakmai gyakorlatok terén is biztosítja.

Az Európai Unió tagállamainak oktatási rendszerei jelentős különbségeket mutatnak. A végzettségek, valamint a bizonyítványok, oklevelek formája, tartalma és a hozzájuk kapcsolódó szakmai, gyakorlati tudás országonként igen eltérő lehet. A sokféleség gyakran átláthatatlanságig fokozódik. A rend megteremtésére (és persze a gyakorlati mobilitás elősegítésére) 2005. január 1-jén bevezetésre került az Europass keretrendszer, mely olyan egységes dokumentumcsomag használatát teszi lehetővé, amely a hazai szaktudást, végzettséget, nyelvtudást és szakmai tapasztalatokat külföldiek számára uniós szinten is értelmezhető és összehasonlítható formában tálalja. Hasznos lehet mindazoknak, akik idegen országban szeretnének munkát vállalni, vagy tanulmányokat folytatni, de egyéb nemzetközi tevékenység kapcsán is igény lehet a beszerzésére. Az egységes szempontrendszer az esélyegyenlőség igazságos megnyilvánulását is biztosítja. Az europass.hu oldalra látogatók tájékoztatást kaphat-

rajz. Az önéletrajzi sablon nemcsak az álláskeresők helyzetét könnyíti meg, hanem a munkáltató számára is kezelhetőbbé teszi a pályázatokat. További előnye, hogy nemcsak a megszokott személyes adatokat tartal-

nak az összefoglaló néven Europass Portfóliónak nevezett formanyomtatványokról és igazolásokról, valamint a közreműködő szervezetek elérhetőségeiről.

A honlapról könnyedén letölthető az Europass önéletmazza, lehetőség nyílik benne kiegészítő információk megadására is (pl. egyéni készségek és kompetenciák, referenciák stb.) Kitöltését internetes CV-varázsló is segíti

A másik ingyenesen hoz-

záférhető dokumentum az Europass nyelvi útlevél, amely a gyakorlati nyelvtudást rögzíti egyfajta önértékelésen keresztül. Pozitívum benne, hogy a korábbi formulákkal ellentétben nemcsak a hivatalos, nyelvvizsgával is igazolható tudást várja el, hanem sokkal részletesebb felbontásban mutatja be az egyén nyelvekben való jártasságát (szövegértés, beszéd és írás kategóriákban egységes értékelési rendszer alapján). Mind az iskolában, mind az iskolán kívül szerzett ismeretek helyet kapnak benne, a ténylegesen használható tudásra fókuszálva. És akinek még ez sem lenne elég részletes, az Európai nyelvtanulási napló kitöltésével tovább hangsúlyozhatja a más hivatalos dokumentumokban talán háttérbe szoruló sokoldalú nyelvtudását.

Az Europass oklevél-mellékletet az eredeti diplomát adó felsőoktatási intézmény bocsátja ki. Az oklevélmelléklet kiállítása magyar és angol nyelven 2006. március 1-jétől ingyenes és kötelező az eredeti diplomával együtt, de természetesen visszamenőleg is igényelhető. Szerepe, hogy olyan plusz információkat adjon az elvégzett képzésről, melyet a diploma vagy oklevél nem tartalmaz. Így többek

között a kibocsátó ország felsőoktatási rendszere is röviden bemutatásra kerül, de megtaláljuk benne az egykori felvételi követelményeket, sőt, még a vizsgaeredményeket is (gyakorlatilag az index teljes tartalma szerepel benne, ami talán sokak számára nem is olyan jó hír)!

Az OKJ-s szakképesítések között az Europass bizonyítvány-kiegészítő nyújt eligazodást. Ezt a vizsgáztató intézmény állítja ki, itt azonban térítési díjat kell fizetni érte. Az európai országok valamelyikében végzett szakmai gyakorlatok, tanulmányok vagy önkéntes munka során betöltött feladatkör, ill. az elsajátított készségek és ismeretanyag bemutatására szolgál az Europass mobilitási igazolvány. Kibocsátása ingyenesen igényelhető, de utánajárás szükséges a kiadást koordináló központi szervezetnél.

Az Europass dokumentumcsomag egyre szélesebb körben történő elterjedését elősegítendő, a Nemzeti Europass Központ 2008 tavaszán több állomásos Helykereső Roadshow keretében tart tájékoztató előadásokat. Egyetemünkre március 13án érkezik a népszerűsítő

Névery Dorottya

Szűkülő kiskapuk

2008 januárjában a média a BKV által bevezetett új bérlettípus adta problémáktól volt hangos. Azóta elcsitultak a kedélyek, lassan kezdünk hozzászokni az új helyzethez. A megdrágult havibérlet azonban nem az egyetlen változás, ami a fővárosi tömegközlekedéssel utazókat érinti az idén.

Szigorításokat vezettek be az éjszakai közlekedésben is. Ezentúl az éjszakai járatokon kizárólag a háromszázötven forintért, a vezetőtől vagy az automatákból megvásárolható, emelt áras jegy lesz használható. A bérletesek viszont fellélegezhetnek: a bérlet továbbra is elegendő lesz az éjszakai utazáshoz.

További – sokak számára talán igen fájó – rendelkezés, hogy évente csak kétszer mutathatjuk be utólagosan

bérletünket, amennyiben nincs rendezetlen pótdíjtartozásunk. Díja háromezer forint. Ez a szigorítás a kedvezményes éves bérlettel rendelkezőkre nem vonatkozik, nekik továbbra is korlátlan számú bérletbemutatásra van lehetőségük. További szigorítás, hogy a bemutatott bérletszelvénynek érvényesnek kell lennie már a pótdíjazást megelőző napon is, azaz a büntetés napján vásárolt bérlet utólag nem mutatható be. Ehhez kapcsolódik, hogy az ingyenes utazásra jogosultakat is megbüntethetik, amennyiben jegyellenőrzéskor nem tudják azt igazolni. Rájuk is ugyanaz a háromezer forintos bérletbemutatási díj vonatkozik, mint a bérletüket otthon felejtőkre, továbbá ezzel a lehetőséggel ők is csak évente kétszer élhetnek.

Január elsejétől tizenkétezer forintos bírságra számíthatnak azok a hallgatók, akik olyan bérlettel kísérlik meg az utazást, amelyre nincs ráírva tintával vagy gépelve a bérletigazolvány vagy a diákigazolvány sorszáma, illetve ugyanekkora összeget kötelesek azok is fizetni, akik nem érvényesített diákigazolvánnyal utaznak. Amenynyiben úgy döntünk, a helyszínen fizetünk, ez az összeg hatezer forintra "mérséklődik". Ha tartozásunkat harminc napon belül sem egyenlítjük ki, további tizenkétezer forint késedelmi díjat is felszámol a társaság.

A jegyrendszer is megváltozik az idei évben. Megszűnik a húszdarabos gyűjtőjegy (a statisztikák szerint sokkal kevesebben vásárolják, mint a tízdarabosat), illetve bevezetik a két napig érvényes családi jegyet, mellyel kétezer forint ellenében két felnőtt és hét gyerek utazhat korlátlanul, két

előre meghatározott napon, nem csak hétvégén.

Az eddigi gyakorlattal szemben – egy új rendeletnek köszönhetően – az olvashatatlan aláírással ellátott, ellenőr által felvett jegyzőkönyv is érvényes lesz, továbbá az aláírás megtagadása sem mentesít a pótdíj megfizetése alól.

Kérdés persze, hogy a büntetési eljárás szabályozatlansága miatt mennyire váltiák be ezek a rendelkezések a hozzájuk fűzött reményeket. Ha nincs nálunk érvényes jegy vagy bérlet, a pótdíjat pedig nem tudjuk megfizetni a helyszínen, jegyzőkönyvet vesznek fel. Mivel az ellenőr nem kötelezhet minket hivatalos okmányaink (útlevél, jogosítvány, lakcímkártva stb.) bemutatására, nem tehet mást, minthogy jóhiszeműen felveszi a – sokszor kamu – adatokat, vagy megpróbál minket leszállítani a következő állomáson, esetleg rendőrt hív. Rendszeresen tömegközlekedők tudják, hogy ezek az eszközök legfeljebb magányosan utazók vagy külföldi turisták esetében válnak be. A láthatósági

mellényes BKV-alkalmazottak pedig még az ellenőrökénél is szűkebb jogkörrel bírnak. Ők csupán kérhetik a jegyeket, ellenőrzés céljából, pótdíjazásra azonban nem jogosultak.

A szigorítások mellett a BKV új, korszerűbb jegytípusok bevezetését is tervezi, bár az igazi áttörést a 2012 környékére tervezett chipkártyás rendszertől várják. A társaság tervei között szerepel az e-ticketing rendszer bevezetése is, melynek egyik legfontosabb részét az időalapú smsjegy képezné. A jegy munkanapokon hatvan, hétvégén kilencven percig lenne érvényes, s ebben az időintervallumban teljes körűen biztosítaná a közösségi közlekedés használatát. Az utas által küldött megrendelő sms díja az utast terhelné – a viteldíjon felül. Az e-ticketing bevezetésétől többek között a bliccelés csökkentését, visszaszorítását, illetve az utasok oldaláról a könnyebb jegy, illetve bérlethez jutást, valamint a sorban állás megszűnését reméli a vállalat.

Jakab Judit

Tanulj, ingyen! - Gondolatok a rektori Konfrencia elnökétől

A Rektori Konferencia nemrég egy új felsőoktatási rendszer kiépítését kezdeményezte, amelyről Dr. Molnár Károly, a Budapesti Műszaki Egyetem rektora, a Konferencia elnöke nyilatkozott.

Az alapelgondolás szerint megszűnne a mostani értelemben vett költségtérítés, a tandíjat a teljesítményük alapján fizetnék a hallgatók. Ez gyakorlatban hogyan valósulna meg?

A jelenlegi rendszerben is mindenki államilag támogatott, a költségtérítéses képzésre járó hallgatók is az önköltségüknek körülbelül a felét fizetik meg, így az ő képzésükhöz is jelentősen hozzájárulnak az adózó állampolgárok. Tehát a Rektori Konferencia a részhozzájáruláson szeretne változtatni. Hat kategóriát képzeltünk el, amelyben a teliesítmény határozná meg a hozzájárulás mértékét. Ennek értelmében a tanulmányi év végén a hallgató besorozásra kerül az adott intézmény relatív rangsorába a súlyozott kreditátlag alapján, amelyet a végzett munka és annak minősége ad ki. Az első 15%-ban végzett hallgatóknak ingyenes lenne az oktatás, majd kategóriánként egyre többet kellene fizetniük, de a legutolsó 15% sem haladná meg a mai legmagasabb költségtérítés összegét. Vagyis a diákok kezében lenne a marsallbot, s tanulmányi eredményük határozná meg, hogy az év végeztével mennyi pénzt kell kiadniuk a kezükből.

Miért lenne jobb ez a rendszer,

Úgy gondoljuk, hogy nem igazságos, hogy adott esetben a felvételinél egy pont dönti el, hogy valaki költségtérítéses vagy államilag támogatott hallgató lesz. Ráadásul évente változhatna, hogy kinek kellene fizetnie és kinek nem. Hiszen előfordulhat, hogy az első évben egy diáknak nehezebb volt beilleszkedni, nyelvvizsgára készült, vagy külön tanult, ezért nem tudott annyi kreditet felvenni, de a következő évben jobban oda tud figyelni, több munkát tud befektetni, és akkor átkerülhet egy olyan kategóriába, ahol kevesebbet kellene fizetnie. Tehát lenne egy hajtóerő, ami jelenleg sajnos nincsen meg. Másrészt a rendszer motiválná a hallgatókat abban, hogy az egyébként ötéves tantervet ne hat és fél év alatt teljesítsék – ennyi az átlag –, hanem minél hamarabb végezzenek tanulmányaikkal. Végül az úgymond nagybetűs életben is, ha valaki elmegy dolgozni, és jól végzi a feladatát, akkor többet fog keresni, mint az a személy, aki kevesebbet teljesít. Az ember egész életét ez határozza meg, s ebben az esetben már felnőttekről van szó, akik pontosan fel tudják mérni annak a jelentőségét, hogy azért jelentkeztek a Műegyetemre, mert mérnökök akarnak lenni, s a tudást a lehető legmagasabb szinten szeretnék elsajátítani. Ez az ő érdekük, de egyben a miénk is, hiszen a cél az, hogy olyan minőségi diplomát adhassunk át a diákoknak, amelyet Európában és a világ más területein is egyaránt elfogadnak.

Az ösztöndíjelosztás milyen feltételekhez lenne kötve? Ha egy szolgáltató nyújt va-

lamit, és ezt igénybe akarják venni, azért fizetni kell. A megoldás abban rejlik, hogy akinek több a fizetése, mert nagyobb teljesítményt nyújt, mint a többiek, akkor könynyebben meg tudja téríteni az adott szolgáltatással járó költségeket. Tehát a már említett hat kategórián kívül létezne egy méltányossági közszisztéma, amely figyelembe vesz bizonyos külső tényezőket. Ezalatt a szociális ösztöndíjakra gondolok. Valamint párhuzamosan mellé kellene tenni egy hálót, amely azokra

szociálisan tényleg rászorulnak, nem is igazából a képzési jogok hozzájárulás fizetésének kompenzálásra, hanem egy adott életszínvonalon való élés feltételeinek biztosítására. Ennek ellenére nem hiszem, hogy olyan embert kellene segíteni, aki ugyan szegény,

forinttal sem több. Természetesen az intézményeknél ez különbséget fog okozni, hiszen oda, ahol ma sok a költségtérítéses hallgató és kevés az államilag finanszírozottak létszáma, kevesebb pénz fog jutni. Ezért a felsőoktatási intézmények versenyhelyzetbe

kidolgozható, illetve bevezet-

hető. Másrészt a HÖOK-nak már megemlítettem, hogy tíz év alatt egyetlen tüntetés sem volt azzal kapcsolatban, hogy a költségtérítéses hallgatók 500.000 Ft-ot fizetnek félévenként. Az nem számít? Ők nem hallgatók? Ezek szerint csak hoz, hogy a javaslat érvénybe lépjen. Változtatni kellene például a felvételi módszerén is. Gyakorlatilag meg kell nézni, hogy az adott korosztálynak hány százaléka az, aki be akar jutni az egyetemre. Majdnem mindenkit fel lehet venni, és majdnem mindenkit fel is veszünk. 105.000 emberből több mint 85.000 be is iratkozik, ebből körülbelül a fele költségtérítéses szakra.

Mikorra várható a végleges

Bevezetése előtt két évvel közölni kell a középiskolásokkal, hogy miről fog szólni ez a memorandum. Tehát ha 2010 szeptemberéig be akarjuk vezetni a tervezett felsőoktatási rendszert, akkor 2008 szeptemberéig el kell fogadtatnunk. Ezért azt ígértük, hogy április végére a miniszter asztalára tesszük, legalábbis azokat a főbb elemeket, amiket idáig elmondtam, persze kidolgozva és számokkal alátámasztva. Ezek után kezdetét veszi az erről szóló vita, mivel a hallgatói képviseletek akkor fognak szembesülni azzal, hogy a költségtérítéses diákokkal is szembe kell nézniük, mert a költséges képzésre járóknak ez sokkal kedvezőbb lesz, hiszen, ha teljesítenek, átkerülhetnek az államilag finanszírozott szakra. Vita lesz a hivatalnokok részéről is, valamint arról, hogy jogilag ezt hogyan lehet megfogalmazni. Minden újító kezdeményezést meg kell védeni, és ennek a végrehajtását is meg kell szervezni, ami egy egészen más feladat. Véleményem szerint szeptemberig kiderül az eddigiekben felvázolt folyamat végkimenetele. Szeretném még egyszer hangsúlyozni, hogy ez nem a népszavazás elterelése, ahogy a HÖOK állítja, hanem egy, az eddigi hibákból tanulva új módszer lenne, ami sokkal igazságosabb.

nyolc-kilenc év alatt sem fejezi be az egyetemet, hiába élvezi az adófizetők kedvezményeit. Az ilyen hallgatókból sohasem lesz mérnök. Létezne egy másik ösztöndíjháló is, ami a szakmai teljesítményre épülne, vagyis támogatná azokat, akik kiváló eredményeket érnek el. Úgy gondoljuk, hogy

de nem teljesít megfelelően, és

Az egyetem költségvetését mennyire érintené az új rendszer bevezetése?

az első 15%, illetve 30% ösz-

töndíjban részesüljön.

Ez egy nagyon fontos paraméter, ezért még sok számítást el kell végeznünk. Mindenesetre le szeretném szögezni, hogy nem az a célunk, hogy minél több pluszpénzt beszedjünk. Ugyanannyi pénz jönne be, mint a mai költségtérítéses képzés és a tervezett fejlesztési részhozzájárulással, egy

kerülnének, ami arra ösztönözné őket, hogy minél jobb teljesítményt nyújtsanak a felvételiző hallgatók számára, mivel a bevételt belőlük nyerik. Országos szinten a költségvetés szempontjából az államnak nem jelent semmilyen plusz kiadást és bevételt sem, mert a költségtérítéses bevétel az adott intézménynél marad.

A HÖOK hogyan reagált a tervezetre?

Nagyon rosszul. Minap olvastam, hogy azzal vádolnak minket, hogy azért javasoltuk az új rendszer kiépítését, hogy eltereljük a népszavazásról a figyelmet. Úgy gondolom, hogy a népszavazás ettől független, bármi lesz is a végkimenetele. A Rektori Konferencia és én is azon a véleményen vagyunk, hogy ezzel foglalkozni kell és 2010-ig ez az államilag támogatott hallgatóknak az érdekképviseletét látja el, legalábbis én így látom.

Ön szerint a népszavazás eredménye nem befolyásolja a javaslat gyakorlatban való megvalósítását?

Nem, nem befolyásolja. Igaz a népszavazás három évre fagyasztja be az elutasított kezdeményezést, de a március 9-én megrendezésre kerülő népszavazás csak a részhozzájárulással foglalkozik. Mi pedig az egész hallgatói létszámmal és ezen belül a 200.000 költségtérítéses hallgatóval. A Rektori Konferencia többször nyilatkozott arról, hogy a részhozzájárulás intézményrendszerét jónak tartja, s nem kívánja annak eltörlését, de ennek ellenére javítani kell rajta. Természetesen sok kérdés felmerült, és számos jogszabályt kell módosítani ah-

Joó Fruzsina

"Minden teret újra be kell lakni"

a diákokra vonatkozna, akik

Folytatás az 1. oldalról

A Szkéné típusát tekintve alternatív, független színház. Ezenbelül is több irányt visz: az egyik a kortárs tánc-, mozgásszínház, ahol a szöveg mellett ugyanolyan fontos a látvány és a tánc. A másik a drámai-szerzői színház, ahol az esetek 90%-ában a fiatal rendezők, szerzők saját darabjaikat mutatják be. A Szkénének minden korszakában volt egy ún. saját társulata, mely állandó jelleggel volt jelen a színházban. Ma is van egy nagyon erős, a saját gyökereiből táplálkozó együttes: Pintér Béla és Társulata. A színház a független vagy szabad teátrumok között mind művészi színvonalon, mind rangban az élvonalban van. Olyan színtű, mint a Katona József Színház vagy a Radnóti, csak sokkal kevesebb pénzből, teljesen más szervezeti felépítésben és emberi-szakmai viszonyok között működik, mint bármely más kőszínház.

"Igyekszünk egy szakmailag jól megalapozott, de baráti, bizalmi légkörben csinálni a színházat. Igyekszünk olyanokkal együtt dolgozni, akiknek van mondanivalójuk arról, hogy mi

van ma Magyarországon. Fontos az érthetőség, a humor, a személyesség, azaz olyasmikről szól a dolog, amik velünk is előfordulhatnak, és rájuk lehet ismerni." – vallja művészetfilozófiai hozzáállását Regős János a színház direktora. Az igazgató elmondta, az egyetem rektorának tervei között szerepel, hogy a központi épület komplex felújítás sorozatának keretében viszszaállítják a díszterem eredeti építészeti struktúráját, ami azt jelenti, hogy elbontják a menynyezetet, és ezek a boltívek - amik a Szkéné gyönyörű architektúráját és akusztikáját biztosítják – újra a díszterem részét képezik majd. A színház jelenlegi játékterét egyébként is kinőtte már. A társulat, az alkotó művészek szeretik a helyet, de sokkal erősebb bennük a vágy, hogy raktár, műhely, próbaterem és egy klubéletre, közönségtalálkozóra alkalmas közösségi tér is tartozzon a teátrum színpadához. "Fontos, hogy az átköltözés ne okozzon túl nagy fejtörést a színház előadás-folyamatában, intenzív jelenlétében az egyetem és a város életében." – olvasható az igazgató által közreadott tájékoztatójában.

Dr. Zrínyi Miklós rektorhelyettes Hiller István Oktatási és Kulturális Miniszterhez írt levelében leírja, hogy "az egyetem a Szkéné Színház új otthonául a jelenlegi Hőközpontot jelölte ki, amely hamarosan kiváltásra kerül, és amelvet teljes felújítás és átalakítás után a jelenlegi szakmai vezetés teljes egyetértésével, mint Budapest új, nyilvános egyetemi színpadát kívánja működtetni, a maihoz hasonló szervezeti formában, tehát befogadó színházként, otthont adva a legizgalmasabb hazai és nemzetközi színházi társulatoknak, előadásoknak, workshopoknak."

A fűtőház a színházigazgató szerint kitűnő adottságú: közel van az utcához, a portához, és földszinti színpad lehetőséggel bír.

Az egyetem a program megvalósításához benevezett a "magyarországon meghirdetett egt és norvég finanszírozási mechanizmusok" elnevezésű pályázat jelöltjei közé. Egyben kampányt is indított a színházi szakma körében, hogy bekerülhessen a 150 magyarországi jelölt közé – tudatja a rektorhelyettes interneten is megtalálható levele. A várt változtatások azonban kételyekkel is eltöltik Regőst: "Nagyon örülök, de félelmeim is vannak, mert ezt a nagyon jó szerkezetű, utcára nyíló színházat ugyanúgy birtokba kell majd venni, meg kell teremteni a varázslatosságát. Bár a színház nem a falaitól az ami, hanem a benne lakó szellemektől, azért a hely maga is számít. Minden teret újra be kell

Bár a pályázat elbírálása kétesélyes, a színház jövője biztos. A direktor elmondása szerint az egyetem vezetése addig semmiképpen sem költözteti ki a Szkénét jelenlegi helyéről, amíg egy új, megfelelő otthont nem találnak a teátrum

Szabó Orsolya

Egészségbiztosítás

Az egészségüggyel kapcsolatban ma számos vitás szakmai kérdés él a médiában is, melyet erős politikai ellenérzések kísérnek. Ugyanakkor az egy éve bevezetett vizitdíjról már konkrét tapasztalatokkal is rendelkezünk. A március 9-i népszavazáson ezek fényében kellett döntenünk, miközben az országgyűlés már elfogadta az új egészségbiztosításról szóló törvényt, mely 2009-ben lép életbe. Ezekről a kérdésekről Dr. Kincses Gyulát, az Egészségügyi Minisztérium államtitkárát kérdeztük.

Szavazni kellett a kórházi napidíjról és a vizitdíjról március 9-én ügydöntő népszavazáson. Hogyan látja ön a népszavazás tétjét, a kezdeményezést?

Számomra a népszavazás alapvetően a háziorvosok bevételéről és biztonságáról szól. Hiszen ez szerepel a kérdőíven, és a népszavazás következménye is a háziorvosokat sújthatja leginkább, akik a vizitdíj eltörlésével elveszíthetik bevételük negyedét. Ha az embereket megkérdeznénk, hogy szeretnek-e adót fizetni, vagy az iskolásoktól, hogy szeretnek-e leckét írni vagy sem, akkor természetesen nemmel válaszolnak. Egy ilyen kérdésfeltevés ügyes fogás, hogy utána azt lehessen mondani, hogy lám, a nép elutasítja a vizitdíjat. Ugyanakkor, ha azt kérdezzük: legyen-e több pénz az egészségügyre, akkor mindenki igent mond. A Fidesz egyszerre mond kettőt: legyen több pénz, de ne járulékokból és ne vizitdíjból. Mi meg azt kérdezzük: akkor miből? Ezért mondja az SZDSZ, hogy a szocializmus visszasírásáról szól a kezdeményezés. Az ellenzék nagyon veszélyes és demagóg játékot játszik, amikor az ingyenesség látszatát kelti, holott az egészségügy eddig sem volt ingyen. Egyrészt eddig sem háromszáz forintokat fizettek ki az emberek hálapénznek, hanem sokkal többet. Másrészt a vizitdíjjal szolgáltatásvásárlóvá válok, ami engem erősít, míg ha valamit "ingyen" kapok, akkor nem is nagyon nézem a minőségét.

Milyen visszajelzések, tapasztalatok érkeztek az orvosok vagy akár az állampolgárok részéről a bevezetett vizitdíjjal kapcsolatban eddig? A háziorvosoknak komoly bevételt jelent a vizitdíj. Egy háziorvosi rendelő havonta átlagosan 180 ezer forint többlethez jut a 300 forintokból. Ebből a pénzből elkezdtek új műszereket venni, rendesen megfizetni az asszisztenst, tehát a pénzt visszaadják a betegeknek jobb ellátás formájában Azt nem állítanám, hogy a vizitdíjat a lakosság megszerette, de úgy tapasztaljuk, hogy jelentősen csökkent az elutasítás mértéke. Kezdetben az ellenkezés amiatt is nagy volt, hogy egyes helyeken mondjuk fél órát kellett sorba állni a befizetésnél, de időközben a kórházak rájöttek, hogyan lehet a befizetést ésszerű szervezéssel megoldani.

Mik a problémák legfőbb okai, amire a régi rendszer nem tud reagálni? És mi a nemrég elfogadott egészségbiztosításról szóló törvény lényegi újdonsága, miben látják önök a megoldás kulcsát?

Azzal muszáj szembesülni, hogy az ingyenesség látszata valójában értéknélküliségbe visz vissza, és hogy a 21. század kihívásaival szemben az eddigi rendszer képviselői homokba dugják a fejüket. Szerencsére egyre tovább élünk, egyre korszerűbb diagnosztikai és terápiás eszközök vannak, ráadásul sok olyan betegség, amiben eddig meghaltak, ma már ha nem is gyógyíthatóvá, de az élettel összeegyeztethetővé vált. Ha nem kezdjük el átrendezni a felelősségeket, hanem azt mondjuk, hogy fizesse ki az állam, akkor fel kell tenni a kérdést, hogy milyen áron. Mert vagy a járulék és adóemelés növelésével vagy elvonással más területekről: oktatástól, útépítéstől. Ha túlzott járulékokkal, adókkal oldjuk meg, akkor nem tudunk gazdaságilag versenyképesek lenni, és előbb-utóbb lemaradunk.

egészségedért, amit meg kell tenni, elmész a szűrésekre, akkor én, mint egészségpénztár átvállalom a vizitdíjadat, de ha nem teszel érte, akkor én sem vállalom át helyetted a terhet. Konkrét példával élve: sokan kifogásolták, hogy a nem különleges betegségek (tehát mondjuk a nem genetikai okok) miatt magas koleszterin szintű betegek koleszterincsökkentő gyógyszerár támogatása csökkent pár éve. Ezen érdemes gondolkodni: miért van az, hogy járjon a több ezer forint támogatás a koleszterincsökkentő gyógyszerre, miközben az, hogy erre a gyógyszerre szükség legyen, igazából elkerülhető némi sportolással, megfelelő táplálkozással. Mert nem

szer gondoskodott az egészségügyi ellátás megszervezéséről, ahol mi, a szolgáltatókkal, orvosokkal, kórházakkal álltunk kapcsolatban, és az állam, illetve annak egy szerve, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) megkapta az adóhivatal által beszedett pénzünket, és ő fizette ki a szolgáltatókat. Ebben a rendszerben mi, a járulékfizetők nem álltunk kapcsolatban olyan szervezettel, amelyet mi választunk, és ő ezáltal számonkérhető szolgáltatást nyújt nekünk. Eszébe jutott már valakinek, hogy felhívja az OEP-et, hogy ha nem volt elégedett azzal az ellátással, amit a kórházban kapott? Nem, pedig az OEP elméletileg a mi nevünkben fizet ezért az ellátásért. Egy év múlva már azonban a befizetett pénzünkből nem egyetlen állami biztosító finanszírozza az ellátásokat, hanem az általunk választott egészségpénztár. Ezek fogják szervezni az egészségügyi ellátásunkat,

jobb, anélkül, hogy ezért többet kellene fizetni. Tudni kell, hogy a jövőben is ugyanúgy egy helyre megy a befizetett járulék, és a pénztárak ún. fejkvóta alapján kapják meg a koromnak, a nememnek megfelelő átlagköltséget, és miután idősebb vagyok, többet fog kapni az én pénztáram utánam, mint egy fiatal, egészséges ember után. Azért van így, mert az idősek ellátása többe kerül. Ez a fejkvóta biztosítja a szolidaritást.

Mi a biztosíték arra, hogy a pénztár nem a gyógyítás költségén fog spórolni a biztosított kárára?

Ez nem üzleti biztosítás, szemben azzal, ahogy sokan beállítják, mintha ellentétesek lennének az érdekeink, azaz vagy ő jár jól, vagy én. De ez nem így van, itt a biztosítónak és nekem is az az érdekem, hogy minél gyorsabban és minél hatékonyabban gyógyuljak meg, lehetőleg a gyógyítás mihamarabbi stádiumában. Ha egy biztosító azt mondaná, hogy nem fizetem ki a CT-t, mert drága, akkor a szövődményekből, a betegség súlyosbodásából adódó többletköltséget is neki kell kifizetnie. A pénztárak nem a szükséges ellátáson spórolnak majd, hanem a pazarlást szüntetik meg. Hiszen neki gazdasági érdeke, hogy mi egészségesek legyünk, mert akkor hosszú távon kevesebbet kell a gyógyításunkra ténylegesen elkölteni a megkapott fejkvótából. Innentől kezdve egyrészt jól kell tudni az ellátást megszervezni, miközben a beteg tud válogatni a szolgáltatók között.

Miért lesz érdemes váltani, ha valaki nem elégedett, miben különböznek majd ezek a pénztárak, hogyan kell ezt elképzelni a gyakorlatban? Az új rendszerben ez a lényeg, hogy én tartozom valakihez, akinek az az érdeke, hogy én elégedett legyek, mert ha nem vagyok az, akkor váltok. Hiszen ha mondjuk valakinek szüksége lesz egy jó nőgyógyászra, akkor eddig eszébe nem jutott volna felhívni a megyei egészségbiztosítási pénztárat, hogy kit ajánl. Ezért gondolta nagyon komolyan a kormány, hogy a választás lehetőségét kell megteremteni, mert az igazi kontrollt az egyének elégedettsége adja. A rendszer másik lényege, hogy ezt nem az állam fogja kitalálni, hanem a pénztárak, mert a piac mindig okosabb, mint az, aki felülről, bürokratikusan szabályozza. Pontosan azért, mert különbözőek vagyunk, különféle igényekkel. Vannak, akiknek a költségérzékenység a fő szempont. Ők azt fogják nézni, hogy melyik pénztár ad még többletet a gyógyszerár-támogatáshoz, vagy vállalja át a vizitdíjat, de lesznek, akik azt mondják, nekem fontosabb hogy többlet szűrőprogramokat, megelőzést segítő programokat támogasson. Nekem fontosabb, hogy tartósan egészséges legyek, mert az nekem sokkal több megtakarítást jelent (érzelmi, anyagi, erkölcsi téren). A harmadik azt igényli, hogy az ő pénztára azokkal a helyekkel szerződjön, ahol a minőségbiztosításra mennek rá jobban, ahol a szakmai standardok magasabbak. Tehát ha egy pénztár jól gazdálkodik, akkor többletnyeresége keletezik, ebből a többletnyereségből tudja azt mondani, hogy vizitdíjat térítek vissza, gyógyszerár-támogatást adok, prevenciót szervezek, vagy az orvosoknak fizetek többletet, cserébe a még magasabb színvonalért.

Drescher Szilvia

Pontosan az értékek védelme érdekében muszáj újragondolni az egyéni és közfelelősséget. Ráadásul, ha komolyan gondoljuk a társadalombiztosítást, akkor a kiadásokat minél inkább fedeznie kell a járulékoknak. A mostani kormány volt az, amelyik felvállalta, hogy a potyautasokat kiszűri a rendszerből, ugyanakkor a másik oldalon 2008. január 1-jétől mindenki után, akitől nem várható el a járulékfizetés, az állam befizeti azt. Egy példa, az extrém sportoké. Senki nem mondta, hogy nem szabad, de miért a nyugdíjas gyógyszerköltségének terhére biztosítsuk a kezelését, ha az önként vállalt kockázatokat? Mert ugyanebből a pénzből kell kezelni ezt is, azt is. Muszáj egy átrendezést csinálni, muszáj az egyének felelősségét behozni a rendszerbe. Az ingyenesség legnagyobb bűne, hogy az egyének felelősségét szünteti meg.

Mit jelent pontosan az egyén felelőssége a gyakorlatban?

Ez egyfajta szemléletváltás, állam és állampolgár felelősségének újratárgyalása, a kormány ezt képviseli, a vizitdíjról és az egészségbiztosításról szóló törvény is ezt tükrözi. A társadalombiztosítás egységes rendszere fennmarad, tehát az, amit európai értéknek nevezünk: szolidaritás elv, nemzeti kockázatközösség, teljeskörű kötelező biztosítottság – ez mind megmarad. Megmarad továbbá a vizitdíj, de a pénztárak átvállalhatják, ha akarják, mondván, ha te megteszed az

jó az a szemlélet, hogy nem törődöm magammal, és majd a többiek kifizetik ennek az árát, mert eddig ez történt. Az állam senkit nem hagy elveszni, senkit nem hagy magára, ha bajban van, de elvárhatja, hogy mindenki tegyen magáért is.

az ő feladatuk, hogy minket képviseljenek. Nem vagyunk egyformák. Tehát más preferenciái, értékei vannak az embereknek. Az ellátás kötelező tartalma egységes lesz, tehát nem kell ezentúl sem félni attól, hogy mi lesz a beteggel, mert az

Név: Dr. Kincses Gyula

Iskolák - végzettség:

Debreceni Orvostudományi Egyetem, 1970-1976 Általános orvosi diploma

Közgazdasági Továbbképző Intézet 1996-1998-2001 Egészségügyi szakközgazdász képzés, egészségügyi manager Munkahelyek:

1976-1992 DOTE Fül- Orr- Gégeklinika gyakornok, majd tanársegéd 1990-1994 Magyar Országgyűlés, országgyűlési képviselő 1991-1992 DOTE Informatikai Laboratórium vezető

1992 július- GYÓGYINFOK igazgató-helyettes, Egészségpolitikai Titkárság vezető

1998 - A világbanki egészségügy modernizációs program keretében az EREK kht ügyvezetője

1998 - 2000 Miniszterelnöki Hivatal, Kormányzati Stratégiai Elemző Központ, kormány-főtanácsadó

2001 - MEDINFO mb. főigazgató - 2004 márc.-tól: ESKI néven 2002 szept.- ESzCsM Miniszteri Kabinet, egészségpolitikai tanácsadó 2004 okt. 1 - ESKI kinevezett főigazgató

2007. okt. 1 - az Egészségügyi Minisztérium államtitkára

Kitüntetések, elismerések:

2003. "Pro Sanitate" díj

2007. Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztje

Milyen gyakorlati változást hoz az életünkbe a 2009-től érvénybe lépő egészségbiztosításról szóló törvény?

Eddig egy teljesen állami ellátórend-

ellátást mindenképpen megkapja. Viszont ezen túlmenően a pénztárak kínálhatnak különböző kényelmi szolgáltatásokat, vagy olyan kórházat, ahol az ellátás minősége

Üzleti negyed

Brókertipológia

Manapság lépten-nyomon az interneten, a médiában találkozhatunk befektetési szakértőkkel, brókerekkel, pénzügyi tanácsadókkal. Sokszor azonban homály fedi, mit is csinálnak ők a munkaidejükben. Azaz mostani számunkban egy kis "ki-kicsodát" készítettünk a pénzügyi területről. Szeretnénk már az elején leszögezni, hogy jelenleg hazánkban nincs pontos terminológia az egyes területekre, inkább a szokásjog, illetve az idegen nyelvekből jól-rosszul magyarosított megnevezések honosodtak el. Más szóval hazánkban a pénzügyi közvetítők már-már annak nevezik magukat, aminek jólesik. Azért akadnak jól elkülöníthető, törvényileg szabályozott tevékenységek is, amelyeknél szigorú követelményeknek, szabályzóknak kell megfelelni. Magyarországon hat fő és nyolc kiegészítő befektetési szolgáltatást lehet folytatni, mindnek meghatározott szabályai és ellenőrző rendszere van. Egy befektetési szolgáltató ezek közül általában többre is jogosítványt szerez, így szélesebb spektrumon szolgálhatja ki ügyfeleit. Az ügyfeleken nemcsak a magánszemélyeket kell érteni, hanem intézményi befektetőket, azaz olyan cégeket, amelyeknek likvid eszközökben (pénzben, értékpapírban) kell vagy lehet tartaniuk a tőkéjüknek egy részét, így ők egyszerre nagyobb összeggekkel jelennek meg a tőkepiacokon.

Elsődlegesen pénzügyi tevékenységet a kereskedelmi bankok végeznek, illetve a hozzájuk kapcsolódó hitelintézetek, alapkezelők és befektetési bankok. Az alaptevékenységüktől (betét-, tőkegyűjtés) el kell különíteniük a többi tevékenységet, így a bankcsoporton belül (pl. OTP Bank Nyrt.), még ha az anyacég tulajdonában van is, külön cég végzi például a jelzáloghitelezési tevékenységet (pl OTP Jelzálogbank Zrt.), befektetési szolgáltatásokat (pl. OTP Alapkezelő Zrt., Erste Befektetési Zrt.) és egyéb más tevékenységeket is (pl. OTP Lízing Zrt., OTP Lakástakarékpénztár stb.). A bankcsoporthoz tartozhat még egyéb kapcsolt tevékenységet végző vállalat is, tipikus példa erre a biztosítók (OTP Garancia Biztosító). Ezek közül személyre szóló pénzügyi tanácsadást inkább az úgynevezett befektetési bankok (más szóval brókercégek, bankházak), illetve bizonyos esetekben a biztosítók adnak. Befektetési bankok létezhetnek nagybanki háttér nélkül is (pl. Concorde Értékpapír Zrt., Budacash Brókerház Zrt.), ilyenkor kizárólag befektetési tevékenységet végezhetnek, lakossági betétgyűjtést például nem. Tehát ha brókerekről beszélünk, akkor az ilyen befektetési bankoknál dolgozó dealerekre kell gondolnunk, akiknek vannak ügyfeleik, és a brókercégnél elhelyezett pénzek befektetési módjára adnak tanácsot, az ügyfél döntése alapján elvégzik a műveleteket. Itt kell hangsúlyozni, hogy a bróker nem dönthet a maga belátása szerint az ügyfél pénzének befektetéséről, a befektetésről az ügyfélnek kell nyi-

latkoznia. Léteznek (banktól) független tanácsadó, értékpapír-kereskedő cégek is, amelyek vagy csak tanácsadással foglalkoznak vagy emellett magát az értékpapír-kereskedelmet (eladástvételt) is lebonyolítják. Ezt vagy az OTC piacon (tőzsdén kívüli értékpapír-kereskedelem) vagy a tőzsdén végzik, ez utóbbinál jogosítvánnyal kell rendelkezniük a tőzsdén való kereskedéshez. Az itt dolgozó munkatársak méltán nevezhetik magukat befektetési tanácsadóknak, főleg (ami manapság már egyre inkább igaz) ha a befektetési paletta teljes spektrumát nyújtani tudják az ügyfeleiknek.

Érdekes szegmens a biztosító társaságok üzletkötői, tanácsadói, akik az utóbbi időben bizonyos termékeikkel konkurenciát jelentenek a fenti cégeknek. Itt főként a unit-linked (befektetéshez kötött életbiztosítások) biztosításokhoz kapcsolódó, befektetési alap jellegű konstrukciókra kell gondolni. Érdekes változás, hogy a jellemzően hosszú távú Biztosítási alkusz (biztosítási bróker): Léteznek a biztosítóktól független biztosítási alkusz (újabb nevén bróker) cégek, amelyek több biztosító termékeit is értékesítik, így ki tudják választani az ügyfél számára legideálisabb ajánlatot. A probléma náluk a függetlenséggel adódik, ugyanis normál esetben a jutalékukat az ügyféltől kellene kapniuk a végzett munkájukért cserébe. Hazánkban azonban a jutalékot a biztosítóktól kapják az alkuszok, így van rá esély, hogy a nagyobb jutalékot ígérő cég "termékeit" preferálják majd. Itt is igaz, hogy a hosszú távú ügyfélkapcsolat is sérülhet, hiszen az értékesítés után nem mindig maradnak az ügyfél mellett, ez a feladat a biztosítóra hárul. Persze az igazán jó cégek felismerik az elégedett ügyfél bizalmából eredő hasznot.

életbiztosításokba manapság már rövid távon is meg lehet forgatni nagyobb összegeket jó eredménnyel. A legdinamikusabban fejlődő értékesítési hálózatok az MLM rendszerek (multi level marketing). Ilyen formációkkal akár ti is kapcsolatba kerülhettetek, hiszen "gyorsan sok pénz" ígéretével a fiatalabb generációnak is vonzó lehet. A lényege, hogy ha bekerülsz egy MLM rendszerbe, az értékesítés/fogyasztás mellett, be tudjál hozni magad "alá" még más kollégákat, akik szintén értékesítenek/fogyasztanak, és újabb embereket hoznak be a rendszerbe. Így épül ki a többszintes hálózat. Az ember alatt lévő szintek értékesítéséből részesül a felsőbb szinten lévő, így kellő horizontálisan és vertikálisan széles hálózatból elvileg egy idő után munka nélkül lehet pénzt keresni (legalábbis ezt ígérik). Azt azért tudni kell, hogy ezen hálózatok főként a termékértékesítésre alkalmasak, saját véleményem és pjaci tapasztalataim szerint szolgáltatás értékesítésére kevésbé. A gyakorlatban az a jellemző, hogy nagyon kevesen maradnak meg a hálózatban hoszszabb ideig úgy, hogy megfelelő jövedelmet tudnak maguknak teremteni. A legtöbbször egy rövid gyorstalpaló után, megfelelő pénzügyi felkészültség nélkül (ami már predesztinálja a kudarcot) állnak az ügyfél elé, és ha rövid távon sikeresen értékesítenek is, támaszkodva a mentoraik/szponzoraik útmutatásaira, a végén csalódásokkal telve hagyják el a rendszert. Nem mellesleg a néha tudatosan, de inkább a felkészületlenség miatt rosszul adják el a pénzügyi konstrukciókat, az ügyfél nincs felkészítve a termék jellemzőire, kockázatára, és sokszor nem azt kapja, amit vár. Leggyakoribb a pénzügyi piacon a biztosítási és hitel termékek árusítása MLM rendszerben, amely azért problémás, mert mint fentebb említettem, ez egy hosszú távú kapcsolatot feltételez, az MLM rendszerben dolgozók fluktuációja pedig igen magas.

Számos termékkel és az ezeket kínáló cégekkel, szakemberekkel találkozhatunk, ha nyitott szemmel járunk, de itt is, mint mindenhol, fontos a körültekintés, az informálódás. Ne azért vágjunk bele valamibe, mert a szomszédunk is beszállt, vagy mert jól hangzik a titulus, próbáljunk több helyről tájékozódni!

Boros Miklós

Befektetési szolgáltatások:

Fő tevékenységek: kereskedelmi tevékenység, portfólió kezelése, bizományosi tevékenység, ügynöki tevékenység, jegyzési garanciavállalás, forgalomba hozatal szervezése

Kiegészítő tevékenységek: letétkezelés, letéti őrzés, befektetési hitelnyújtás, tőkeszerkezeti tanácsadás, befektetési tanácsadás, ügyfélszámla-vezetés, értékpapírszámla-vezetés, közreműködés takeover-ben

Vitafórum

"A képlet egyszerű, sőt pofonegyszerű beütjük: a keresőbe a témát, a technika adta lehetőségek miatt milliónyi már feltöltött anyag közül választhatunk, utána jól bevált billentyűkombinációk, egy új üres lap megnyitása a szövegszerkesztőbe aztán a saját név. Nem egyszerű? Nem lenne egyszerűbb? Minek megírni, miért kell rajta gondolkodni, ha már egyszer valaki megírta jól. A kérdés jogos. De akkor mi a fenének ülünk még a padban? Hát nem ezért. A hallgató azért van ott, hogy gondolkodásra késztessék, saját gondolatait fejtse ki, erőltesse meg magát, vegye maga az akadályokat, és kizárja saját maga fejlődésének lehetőségét és marad egy szinten.

Az egy dolog, hogy nem gondolkodik, még plagizál is, mert ha ír, de össze-vissza, az még a jobbik eset, mert legalább foglalkozott vele – erre mondta egy tanárom: nem gond ha puskázol a vizsgán (ameddig észre nem veszi), mert vetted a fáradságot, hogy kiírd az anyagból, de ahogy a diák, a tanár is könnyen rátalál a forrásra. Az első beadandó feladatoknál nem hiába figyelmeztet minden tanár a plagizálás következményeire, hiszen allergiásak rá – nem kicsit, és megkeseríthetik a további eltöltött éveket az egyetemen.

Merőben elhamarkodott és téves konklúzió lenne, ha azt állítanánk, hogy a diák erkölcsi normáit félredobva, érdektelenségére hagyatkozva csak mások által publikált szerzeményeket adna be. Másról is szó van, talán egyes esetben a motiváció hiánya több esetben pedig egy alapvető emberi tulajdonság, mely mindegyikünkben ott van, a lustaság."

Fazekas Mihály

"Helytelennek tartom dolgozatírásnál az összeollózást. Azért elismerem, hogy az internet nagy segítség, főleg ha szorít a leadás határideje. Ugyanakkor miért kapjon valaki ugyanolyan jó osztályzatot egy másolt munkára, mint az, aki szorgalmasan utánanézett a témának? Szerintem a hallgatók egyre nagyobb százaléka választja ezt a fajta könnyebb megoldást. So-

Szerintem a hallgatók egyre nagyobb százaléka választja ezt a fajta könnyebb megoldást. Sokan meg sem próbálnak saját ötletekkel előállni, esetleg a meglévő könyvek vagy tanulmányok felhasználásával dolgozni. Inkább ellenőrzés nélkül a számítógépen talált írásokból állítják öszsze a beadandó munkát. Ilyenkor csak azt felejtik el, hogy a tanárok nem saját szórakoztatásukra kérik ezeket a feladatokat, hanem esetleg a későbbi tantárgyak megértését készítik elő. Természetes, hogy nem fogunk világmegváltó felfedezéseket tenni csak úgy egyik percről a másikra, de miért ne gondolkodhatnánk néha önállóan. Egyetértek azzal, hogy a vizsgák során a tényleges tudásunkat akarják felmérni. Én is estem már abba a csapdába, hogy különféle "javított" tesztlapok megoldásait próbáltam megtanulni, de már az első számonkérés után rájöttem, hogy ez nem lesz kifizetődő. A várt jó eredmény helyett végül az elégséges osztályzatért kellet pontokat vadásznom.

Akinek a diploma tényleges megszerzése mellett valamilyen szintű szakmai jártasság elsajátítása is fontos, az nem engedheti meg magának, hogy folyamatosan más munkájából éljen. Örülök, hogy a tanáraink nem hagyják figyelmen kívül a másolások terjedését, mert ezzel megvédik a becsületesen tanuló diákok eredményeit."

Takáts Ildikó

Kedves olvasóink! Várjuk hozzászólásaitokat a Vitafórummal és a Műhely egyéb cikkeivel kapcsolatban. Gondolataitokat, megjegyzéseiteket a info@muhely.com cimre küldhetitek el.

In 2007, GE was named the number one company for developing leaders.

For a seed to grow into a mighty plant, you have to place it where it is likely to grow. A perfect balance of soil, sunshine, shade, water, and nutrients is needed, all in the right proportions, and you have to relentlessly nurture it with compassion and care. The same is true for your career; it can only flourish in the right environment. At GE, you will find all the support that you need to thrive. Plant your career at GE.

Visit us at the major jobfairs and apply by 28 April for our Leadership Programs starting in the summer at www.gecareers.com

With further questions, please turn to Borbála Bindes at borbala.bindes@ge.com

>!< BME DIÁKKÖZPONT

Karrier Iroda

Helykereső Road Show

Helyszín: BME-K.épület I/60-as terem nt: 2008. március 13. (csüt.) 14-17 óra között. Gyere el, vegyél részt és vidd az ajándékod! Megtudhatod, mit rejtenek az álláshirdetések, hogyan tudsz Európában elhelyezkedni, felteheted az álláskereséssel, önéletrajz megírásával kapcsolatos kérdéseidet. És még mivel

gazdagodhatsz? Az információkon túl ajándékokkal, hiszen a program végén minden résztvevő ajándékot kap, továbbá értékes nyereményeket sorsolunk ki a hallgatóság között.

Előzetes regisztráció a következő oldalon:

Adminisztratív szakmai gyakorlat a V6 FSI vezérműtengely megmunkálás

Feladat: elsősorban a V6-FSI szegmens adminisztratív támogatása, napi termelési jelentések (SAP) könyvelése, a gyártósori készletek követése, statisztikák, táblázatok készítése Elvárások: felsőfokú tanulmányok folytatása

nappali tagozatos, alapszintű német nyelv tudás írásban és szóban, felhasználói szintű számítógépes ismeretek (MS Office, SAP ismeret előnyt jelent)

A vállalat: AÚDÍ HUNGARIA MOTOR Kft.

Support for Telecom

Tasks: Develop and Maintain Technical Relationship with mobile operators key personnel; Implementation and Integration of Customer Products; helping the customer to develop their solutions and strategies; testing and Approval of Customer Product

Requirement: College/University degree or Graduating student in Informatics/Engineering; communicative English; professional experience in (mobile) telecommunications

The Company: Oberthur Card Systems Kft.

Szállítmányozási folyamattervező a transzportlogisztika területére

Feladat: szállítmányozási folyamatok tervezése, optimalizálása, projektmunkákban való kapcsolattartás szállítmányozó cégekkel, beszállítókkal, aktív részvétel a logisztikai költségcsökkentési projektben, a gyár logisztikai infrastruktúrájának tervezésében való aktív részvétel

Elvárás: felsőfokú végzettség, jó német nyelv-tudás írásban és szóban, angol nyelvtudás előnyt jelent, felhasználói szintű számítógépes ismeretek (MS Office, Access ill. SAP előnyt

A vállalat: AUDI HUNGARIA MOTOR Kft.

Logisztikai folyamattervező

Feladat: üzemi logisztikai fő- és mellékfolyamatok tervezésében, bevezetésében, felügyeletében való részvétel, logisztikai koncepció készítésének támogatása, logisztikai beruházás-tervezés támogatása, kapcsolattartás logisztikai szállítókkal, valamint a VW konszern más tervezőrészlegeivel

Elvárás: felsőfokú logisztikai/műszaki végzettség, tárgyalóképes német nyelvtudás (angol nyelvtudás előnyt jelent), MS Office ismeretek (Technomatrix software ismerete előny) A vállalat: AUDI HUNGARIA MOTOR Kft.

Kutató/Anyag-, Tudomány mérnök

Feladat: meglévő ötletek alkalmazása vagy újítások az anyag és termékfejlesztések legjobb megoldásához, külső és belső beszállítókkal való kapcsolattartás, új anyagok tervezése, megvalósíthatósági tanulmányok készítése és költségelemzés, projekt költségek és ütemtervek kezelése

Elvárások: fizika, vegyész- vagy gépészmérnő-ki diploma, friss diploma vagy 1-2 év hasonló területen szerzett tapasztalat, kommunikációképes angol nyelvtudás szóban és írásban A vállalat: Procter&Gamble

Épületgépész tervező a gyártervezés területére

Feladat: kivitelezési munkálatok önálló szakmai és pénzügyi felügyelete, építési és felújítási munkák bonyolítása, felügyelete, ellenőrzése, szolgáltató partnerekkel történő együttműködés koordinálása, költségvetés tervezése, költoptimalizálások kidolgozása, végrehajtása

Elvárás: felsőfokú (épület) gépészmérnök/ üzemmérnök végzettség, jó német nyelvtudás írásban és szóban, min. 2 éves szakmai tapasztalattal rendelkezik beruházások tervezésében és/vagy kivitelezésében

Feladat: tervezőként a tervezés teljes folyamatában való részvétel

A vállalat: AUDÍ HUNGARIA MOTOR Kft.

Elvárások: közlekedésépítési-útépítési ismeretek, nyelvismeret előnyt jelent, de nem elvárás; szorgalom, precizitás, elhivatottság; számítástechnikai ismeretek és magas szintű AUTOCAD ismeret

A vállalat: Vonalvezető Kft.

International Support Engineer

Feladat: a jelölt feladata nemzetközi cégünk automatizálási tevékenységével kapcsolatos sürgős terméktámogatási, üzembe helyezést segítő, oktatási, tevékenységének támogatása az adott helyszínen; ez lehet jellemzően európai helyszín, de elméletileg a világ bármely ré-sze; a tervezett egyidejű kinttartózkodás ideje maximum 3-4 hét; amennyiben nem kell sehol gyakorlati segítséget nyújtani akkor a feladat különböző új fejlesztésű rendszerek tesztelése, dokumentálása a budaörsi telephelyen

Elvárások: infrastruktúra automatizálás, sza-bályozás (Épületautomatika, Vízmű, stb); teljes rugalmasság, önálló munkavégző képesség; angol és/vagy német minimum középszintű nyelvismeret A vállalat: Saia-Burgess Controls Kft.

Fejlesztőmérnök (Projektvezető)

Feladat: a fejlesztőmérnőki pozícióhoz kap-csolódó feladatok a gyártási tervek kidolgozása, mintagyártások lebonyolítása, kapcsolattartás az anyacég fejlesztőmérnőkeivel Elvárások: gépész vagy vegyészmérnőki végzettség, tárgyalóképes német nyelvtudás, az autóipari szabványok ismerete illetve hasonló területen szerzett tapasztalat előnyt

Állások, szakmai gyakorlatok

A vállalat: Pex Hungária Ipari Bt.

Projektmérnök/Gépész-, Villamosmérnök

Feladat: termékfejlesztéshez új ötletek kidolgozása, ill. meglévő megoldások alkalmazása, külső és belső beszállítókkal való kapcsolattartás, új berendezések tervezése, műszaki megvalósíthatósági tanulmányok készítése és költségelemzés, projekt költségek és ütemterv kezelése

Elvárások: elsősorban gépész vagy villamosmérnöki diploma, friss diploma vagy max. 3 év hasonló területen szerzett tapasztalat, kommunikációképes angol nyelvtudás szóban és írásban

A vállalat: Procter&Gamble

Mérnök gyakornok

Feladat: a gyártási folyamatok támogatásához szükséges technológiák elemzése, egyszerűsítése, fejlesztése, termelési hatékonyságot növelő projektek, ill. új gyártósorok üzembe helyezésének mérnöki támogatása, projektek, javasolt technikai változtatások megvalósíthatósági és gazdaságossági elemzése

Elvárások: 4. vagy 5. éves egyetemi hallgató az alábbi szakok egyikén: műszaki menedzsment, vegyészmérnök, könnyűipari mérnök, villamosmérnök, kommunikációképes angol nyelvtudás írásban és szóban

A vállalat: Procter&Gamble

Mérnök menedzser

Feladat: a gyártási folyamatok támogatá-sához szükséges technológiák elemzése, egyszerűsítése, fejlesztése, dokumentációk készítése és kezelése, projektek, javasolt változtatások technikai, műszaki megva-lósíthatóságának és gazdaságosságának elemzése, folyamatos kapcsolattartás a gyár más, termelést támogató részlegeivel, külső, belső beszállítókkal

Elvárások: elsősorban gépész vagy villamosmérnőki diploma, friss diploma vagy maximum 3 év hasonló területen szerzett tapasztalat. kommunikációképes nyelvtudás szóban és írásban

A vállalat: Procter&Gamble

Szoftverfejlesztő

Feladatok: szoftverfejlesztés Elvárások: önálló munkavégzés, informa-

tikai, villamosmérnöki vagy matematikus egyetemi tanulmányok, kitűnő problé-mamegoldó készség, megbízhatóság és csapatszellem, a következő programok bármelyikének ismerete előnyt jelent: .NET (C#), JAVA (J2EE, J2ME), adatbázisok: SQL (MS SQL, Oracle), WinCE, WM 5/6. A vállalat: Mobile Engine Kft.

After sales field representative

Feladat: két éves fejlesztési projektben való részvétel, mely során elő kell segíteni és ellenőrizni kell a Toyota alapkövetelmények végrehajtását, alkalmazását

Elvárások: friss diplomások előnyben, kommunikációs és prezentációs képességek; angol nyelv középszintű ismerete; jogosítvány szükséges

A vállalat: Toyota Motor Hungary Kft.

1111 Bp., Műegyetem rkp. 3. K. I. 52. Tel.: 463-3840 • Fax: 463-3844

www.karrier.bme.hu

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT FELKÉSZÍTŐ NAPOK

2008. március 17. – április 3.

www.allasborze.bme.hu/fn

KEDD

CSÜTÖRTÖK

MÜEGYETEMI ÁLLÁSBÖRZE

Készüljünk együtt!

Kiszely Gabriellát kérdeztem az áprilisi Műegyetemi Állásbörzét megelőző Felkészítő Napok programsorozatról.

Kiknek szól a Felkészítő Napok programsorozat?

Mindenkit szeretettel várunk; azokat is, akik korábban már részt vettek valamelyik programon, illetve azokat is, akik most jönnek először. Programjaink ingyenesek mindenki számára; ugyanúgy várjuk az elsős hallgatókat, mint a végzősöket. Ez alkalommal is igyekeztük úgy összeállítani a programokat, hogy mindenki megtalálja a számára érdekeset. Most is lesznek előadások, tréningek, workshopok és lesz mód arra is, hogy magyar/angol nyelven próbainterjún vagy Assessment Centeren kipróbálják magukat az érdeklődők. A hallgatók kéréseit figyelembe véve az eddigieknél jóval több egyéni és kiscsoportos foglalkozásokat is szervezünk.

Mit kell tudni a jelentkezés menetéről?

Jelentkezni a honlapunkon keresztül lehet (www.allaborze.bme.hu/fn) vagy személyesen a Karrier Irodában (K.ép.I.em.52.). Lesznek olyan programok, amelyekre limitált számú érdeklődőt tudunk fogadni, ezért is nagyon fontos, hogy időben történjen a jelentkezés.

Mit vártok a Felkészítő Napok programjaira látogató érdeklődőktől? Érdemes készülniük az adott témából előre?

Nyitottságot, érdeklődést várunk, az adott témából előre készülni nem szükséges. A legtöbb programunk interaktív, így lesz mód arra, hogy akár aközben, vagy azután feltehessék az érdeklődő hallgatók kérdéseiket, az előadást/tréninget vezető szakembernek.

Az Állásbörze ideje alatt folytatódik a Felkészítő Napok programsorozat?

Igen, a K. épület 2. emeletén mindkét napon lesznek programok. Így például lehet próbainterjúzni, teszteket kitölteni (aminek kiértékelésére is sor kerülhet az Állásbörze alatt), grafológiai elemzésen is részt lehet venni, továbbá logikai játékokat is ki lehet majd próbálni.

A hallgatók milyen módon tudják a programsorozattal kapcsolatos észrevételeiket felétek jelezni?

A korábbi évekhez hasonlóan most is kérdőív kitöltésével jelezhetik felénk a hallgatók a véleményüket. Ezek minden esetben kiértékelésre kerülnek, és a következő rendezvény programjainak összeállításánál figyelembe vesszük azokat.

I. Sz. Á.

Magamat álmodom bele a ruhába

Sokan álmodoznak arról, hogy a divat csillogó világának részesei legyenek. Van, akinek ez sikerül. Mázló Lajossal, harmadéves ipari termék- és formatervezővel, a Fashion World 2007 divattervezői verseny egyik döntősével beszélgettünk.

A Fashion World Offline 2007 elnevezésű divattervezői versenyen bejutottál a tizenhét döntős közé. Honnan jött az ötlet, hogy jelentkezz erre a pályázatra?

Még tavaly márciusban bukkantam rá az interneten, teljesen véletlenül. A kiírásban csak életkori megkötés szerepelt, az előképzettség, a divattervezői múlt nem volt követelmény. Úgy gondoltam, egy próbát megér, így jelentkeztem. Három témát adtak meg - Az évszakok változása, Divat és építészet, Emberi tulajdonságok – amelyek elég széleskörűek voltak ahhoz, hogy mindenki megtalálja benne a számára legmegfelelőbbet. Mind a három kategóriához készítettem terveket, mivel akkoriban rengeteg szabadidőm volt, köszönhetően egy térdműtétnek. Júniusban derült ki, hogy beválasztottak a tizenhét döntős közé, akiknek lehetőséget biztosítanak ruhaterveik megvalósítására. Egyszerre voltam boldog és kicsit szomorú is. Kiderült ugyanis, hogy a döntősök között szinte már mindenkinek van szakmai múltja; sokan közülük végzett iparművészek.

Gondolom, az elkészült ruhákat bemutatják majd va-

Igen, bár a divatbemutatóval egybekötött verseny időpontja már többször módosult, a legújabb változat szerint május 26-án rendezik meg a Kongresszusi Központban. Eddig kell elkészülnie kilenc ruhának, amiből kettő már megvan.

A ruhák kivitelezésében is részt veszel, vagy csak kizárólag a tervezésükben?

A divattervezés igazi csapatjáték. Az én szerepem olyan benne, mint a szikráé az autók motorjában: én indítom be a folyamatot. Igaz, emellett koordinálni is nekem kell. De semmi sem valósulhatna meg, ha nem lennének szabók, varrónők, modellezők. Sok mindenkivel beszéltem ez ügyben, sokat keresgéltem, mire megtaláltam a megfelelő embereket.

Milyen érzés volt, mikor megtudtad, hogy te vagy az egyetlen kezdő a döntőbe jutottak közül?

Azt szoktam mondani, hogy csak a jók közt érdem jobbnak lenni. Előnye is van: komoly húzóerőt jelent. Továbbra is furcsállom, hogy egy kategórián belül bírálták el az amatőröket és egy olyan valakit, akinek saját üzlete van Angliában, vagy túl van már bizonyos számú kollekción.

Persze jó érzés volt. Csak egy névsort adtak meg a továbbjutottak neveivel. Az egyik ismerős volt, tudtam, hogy a művészeti felsőoktatásban végzett, így kíváncsiságból rákerestem a többi névre is, és akkor igazán meglepődtem.

Mikor fordult meg először a fejedben, hogy divattervezéssel foglalkozz?

Hazudnék, ha azt mondanám, hogy már ötévesen jobban érdekeltek édesanyám ruhái, mint a kisautók vagy a G.I. Joe katonák. Márpedig sokan így szoktak visszaemlékezni. Gimnáziumban kezdtem el ilyen irányban gondolkozni. Az utolsó két évben az órák alatt mindennel foglalkoztam, csak a tanulással nem, többek között rengeteget rajzolgattam. Akkor még nem gondoltam, hogy ez az érdeklődés komollyá válik majd.

Gimnázium után az ipari termék- és formatervező szakra jelentkeztél. Ezek szerint már akkor megszületett benned az elhatározás, hogy valamilyen kreatív vonalon tanulj tovább?

Igen, és ez bizonyos szinten gondot is jelentett. A családom kicsit konzervatív, idegenkedve fogadták azt a gondolatot, hogy esetleg a fiukból "művész" lesz. Ez a formatervezői szak elég komoly (mérnöki jellegű) volt a szüleimnek, és elég "művészi"-nek tűnt nekem, így jó választásnak láttuk. Azóta bizonyos dolgok miatt – kicsit félve mondok ilyet – kiábrándultam belőle. Úgy érzem, itt az ideje váltani, újítani.

Kicsit konkrétabban?

Valószínűleg az idén felvételizni fogok az Iparművészeti textiltervező szakára. Őszintén szólva, mikor annak idején az

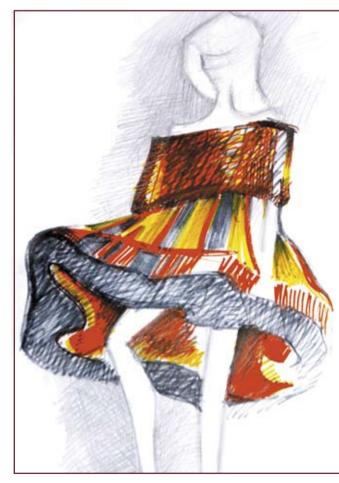
zés ellenére is megpróbálom, aztán majd meglátjuk.

Ha sikerül a felvételid, akkor a terméktervező szakot nem is szeretnéd már befejezni? Ez még a jövő zenéje, egyelőre még nem tudok rá válaszolni. Ha már ott tartok, hogy felvettek, akkor majd elgondolkozom rajta.

A művészneved Luis Melacroix. Miért éppen ezt választottad? Egyik nagy kedvencem Christian Lacroix divattervező, ill. Delacroix festményeit is szeretem. Mind a ketten franciák, a franciákra pedig jellemző, hogy el vannak ragadtatva a maguk saját kis légkörétől. Ennek ellensúlyozására került bele a művésznevembe a 'me' szócska. Melacroix így annyit tesz: "Én vagyok (az igazi) Lecroix." Luis pedig a Lajos spanyol, portugál megfelelője. Ezzel szerettem volna jelezni a déliek iránti rajongásomat. Így amolyan kultúrközi nevet alkottam magamnak. De nem szeretnék elfelejtkezni arról, honnan jöttem, ill. hová megyek, így a monogramom maradt ugyanaz, csak fordított sorrendben.

Van olyan anyag vagy szín, amit különösen szívesen használsz?

Ez teljesen változó. Legtöbbször a téma határozza meg mindkettőt. Általánosságban azért elmondható, hogy a természetes anyagokat kedvelem jobban. Nagy álmom egyszer igazán exkluzív darabokat készíteni bőrből és szőrmékből. Ezek egyszerre szépek és maradandóak is. A különböző szintetikus anyagok jönnek-

ipari termék- és formatervező szakra jelentkeztem, nem tudtam még pontosan, mivel szeretnék foglalkozni. Akkor nem mertem beadni a jelentkezésemet az Iparművészetire. Azóta már tisztult a kép, úgy döntöttem, a többszörös túljelentke-

mennek – gondoljunk csak az orkánőrületre –, de a bőr, a szőrme, a kötöttáru örök divat. Ha ma valaki elteszi a szekrénybe, és húsz év múlva előveszi, a lánya épp úgy fogja tudni hordani, ugyanúgy divatos lehet akkor is.

A versenyre készített kollekciódban is megjelennek a már emlegetett természetes anyagok?

Nem feltétlenül. Haute-couture témakörben készült, így meglehetősen hatásvadász. Ezek egyszeri, alkalmi ruhadarabok, konzultáltam vele, még mikor a tervezési fázisban jártam. Olyan útmutatásokat adott, amelyek segítettek jobban átgondolni az ötleteimet és úgy megvalósítani őket, ahogyan szerettem volna. Segített olyan szempontokat találni, amelyek

Mázló Lajos

1986-ban született Debrecenben 2005-től a BME ipari termék- és formatervező szakos hallgatója

A Fashion World Offline 2007 verseny döntőse Érdekli az amatőr csillagászat, filozófia, teozófia és a sör, valamint minden, ami zene, s minden, ami művészet Bevallása szerint sport-antitálentum.

amelyek nem sorozatgyártásra készülnek, és viszonylag nagy a kézimunka-ráfordításuk. Legtöbbször megismételhetetlenek, úgy alakítják ki őket, hogy nem is reprodukálhatóak. Visszatérve a kérdésedre, az anyagok úgy vannak öszszeválogatva, hogy azok is az évszakok változását tükrözzék.

A színek közül melyek állnak hozzád közel?

Szívesen hordok barnát, kéket, illetve kicsit ritkábban sötétzöldet is.

Ezek a terveidben is visszaköszönnek?

Az attól függ. Azt szokták mondani, az ember saját magát álmodja bele egy-egy ruhájába. De egy embernek lehet többféle énje, sok kis különböző álomvilága. Ezek között akadnak olyanok is, amik teljesen eltérnek a tervező hétköznapi énjétől.

Mennyire jellemző rád, hogy extravagánsan öltözködsz?

Nem vagyok híve, bár lehet, hogy egyszer eljön majd ennek is az ideje. Sajnos az a tapasztalatom, hogy az extravaganciához általában üres belső társul. Szerintem fontos, hogy ez a két dolog – a külső, a megjelenés és a belső – összhangban legyenek. S addig, hogy én extravagáns lehessek külsőleg, még rengeteget kell fejlődnöm idebent.

Az oktatóid tudják rólad, hogy divattervezéssel foglalkozol? Igen, néhányan. Zalavári József tanár urat emelném ki közülük, aki már eddig is rengeteget segített nekem. Többször is mentén el tudok indulni, amelyek segítenek a tervezésben is.

Szó esett már kedvenc színeidről, az általad legszívesebben használt anyagokról. Mi a helyzet a korszakokkal?

Ez nehéz kérdés. Valójában viselettörténeti értelemben korról és régióról csak együtt lehet beszélni. Szeretem az 1700-as évek elejének flamand, ill. németalföldi viseleteit, a Napkirály udvarának viseleteit, a Lajos-sarkú cipőket. Ilyen cipőket egyébként a már említett Lacroix is tervezett. Szeretem a fűzőt, a krinolint... Mindent összevéve, nem kedvenc korszakaim, sokkal inkább kedvenc tervezőim vannak. Ha nagyon ragaszkodunk a korszakhoz, akkor mindenképpen a huszadik századot emelném ki, úgy, ahogy van. Rengeteg irányzat létezett és hatott egymásra ebben az időszakban. Tervezőket illetően Yves-Saint Laurent, Manuel Blanik, Gaetano Navarra, John Galliano, Issey Miyake és még sorolhatnám. Mindegyiküknek van egy olyan oldala vagy egy olyan kollekciója, ami tetszik, de ez nem feltétlenül igaz a teljes munkásságukra.

Gondolom, a munkáidon érezhető a hatásuk.

Ez tény és való. Azt persze nem tudnám megmondani, melyik részlet melyikük hatására került bele egy-egy tervembe. Megkérdezték tőlem egyszer, nem félek-e attól, hogy ha más tervezők ruháit nézegetem, akkor akaratlanul is másolni fogom őket. Úgy gondolom, hogy a kettő nem feltétlenül

függ össze. Mesterektől lehet tanulni, azoktól, akik már bejártak egy utat, az ő munkáikat kell nézegetni. Attól kezdve azonban, hogy megnéztem egy kész ruhát, és a látottak hatására megfogan bennem egy ötlet, az már mindenképpen tartalmazza a saját tapasztalatanyagomat. Így ha valami hasonlót terveznék is, abban már benne vagyok én is. Másolásról, duplikálásról szó sincs. Egyrészt ez nem járható út, másrészt az nem tervezői magatartás, ha valaki így gondolkozik.

Mennyire hordhatók ezek a ruhák a hétköznapokban?

Az haute-couture egyáltalán nem erről szól. Inkább olyan, mint egy színházi bemutató. Összeáll egy kép a tervező fejében, amit aztán beleálmodik egy ruhába. A pret-á-porter vagy ready-to-wear kollekciók azok, amelyeket mindennapi használatra, sorozatgyártásra terveznek. Külön kategóriát jelentenek az avantgárd jellegű divattervezők, mint például Király Tamás. Ők kipufogócsőből hajtogatnak valamit, és azt nevezik ruhának. Ez utóbbiban én kevésbé hiszek. Ezek inkább stílusgyakorlatok. A divattervezés nem erről szól.

Ready-to-wear kollekciókat is terveztél már?

Igen, pályázatra vagy csak úgy magamnak. Most fogalmazódott meg bennem egy hidegháborús korszak ihlette pret-á-porter kollekció. A régi ballonkabátokból, pufajkákból indulnék ki.

Meddig tart az a folyamat általában, amíg az ötletből kézzelfogható ruha lesz?

Ez nagyon változó. Sokszor hetekig nincs ötletem, aztán egy éjszaka egyszer csak beugrik valami, és hat óra leforgása alatt "legyártok" húsz tervet. Egyébként mire eljutok odáig, hogy az ötletet megrajzoljam, lesz belőle másik öt, aztán ez különböző grafikai megjelenítésekben már tizenöt tervet jelent. Mikor az anyagokat már a kezemben fogom, legalább ötven féle irányban indulhatok el a megvalósításban, a végén pedig, amikor a próbababára tűzködöm fel a különböző anyagokat, hogy hogyan is lehetne őket társítani, száz különféle variációnál tartunk. A nagy tervezők kollekciói is így készülhetnek. A versenyre beadott terveim viszont mindig egy konkrét ötletemet tükrözik.

Mi az, amit ha elértél, nyugodt szívvel kijelentenéd: "Sikeres tervező vagyok!"?

Furcsa erről beszélni, mert inkább magamban tartom és ha bekövetkezett, majd akkor mondom el. Jó lenne saját névvel, saját divatipari céget létrehozni, New York-ban, Párizsban tartani bemutatókat. Élni a zajos nagyvilágban, élvezni a reflektorok néha elvakító fényét... de csak egy ideig. Összegyűjteni akkora tőkét, hogy saját céget alapíthassak, majd visszavonulva életem hátralévő részét nyugodt, csendes magányban, egy kis faházban tölthessem el, átadva helvemet a nálam tehetségesebbeknek.

Jakab Judit

Elődöntős a MAFC a Magyar Kupában

Története során először került be a legjobb négy csapat közé a MAFC alakulata a férfi röplabda Magyar Kupa küzdelmeiben. Nem is akárhogyan jutottak el idáig a fiúk, ugyanis legutóbb azt a Kazincbarcikát ejtették ki (mindkét mérkőzésen 3:2-re győzött egyetemi csapatunk), amely csapat, bár igaz hogy rendesen megfiatalodott, de 2002 óta mindig szerzett MK-érmet. A csodálatos eredmény után csapatunk edzőjét, Vocskó Györgyöt faggattam, és többek között az esélyekről érdeklődtem. Rendkívül örülök a bajnokság hullámzó teljesítménye után kezdte az edző, – nagyon nagy bravúrnak tartom, hogy a Vegyész RC Kazincbarcikát kiejtve, úgymond helyettük kerültünk be a négyes döntőbe. És mivel evés közben jön meg az étvágy, éppen ezért a Magyar Kupa további küzdelmeiben az a célunk, hogy nem feltett kézzel, annak örülve, hogy bent vagyunk állunk ki a követke-

ző meccsre, hanem a lehető legjobb eredményt produkálva szeretnénk zárni a négyes döntőt. A döntőbe jutásért a MAFC a rendező Dunaferr gárdájával játszik (a másik ágon pedig a Kométa Kaposvár a Kecske-

méttel küzd). Bízunk benne, hogy a házigazdát bénítani fogja az esély, amit csapatunk kihasználhat, és természetesen a korrekt játékvezetés sem utolsó szempont. Zárójelben jegyezném ugyanis meg, hogy a Dunaferr edzője a Magyar Röplabda Szövetség elnöke is egyben... Van esélyünk, a pillanatnyi pszichés állapot döntő szerepet tölt majd be, de reméljük, hogy ahogyan ezt már tűzpiros csapatunktól megszokhattuk, amikor igazán kell, odateszik magukat a srácok, és motivált, egységes csapatként ismét megbizonyosodhatunk küzdeni tudásukról. Amennyiben nem sikerül a döntőbe jutást kiharcolni, úgy a másik párharc vesztesével (várhatóan a Kecskemét gárdájával) játszunk a bronzéremért.

Takács Tímea

Kiváló csapatjáték, elsöprő győzelem!

Női röplabda NB II-es mérkőzést rendeztek a Gabányi László Sportcsarnokban március 1-jén. A MAFC Bercsényi fogadta hazai pályán a Sümegi SE csapatát.

Mindkét együttes nagy lendülettel kezdett, fej fej mellett haladtak, amikor mintegy 10 perc után csapatunknak sikerült elhúzni, s nyolcpontos előnyt szerezni (21-13). Ekkor azonban a vendégek időt kértek, s a rövid taktikai megbeszélés után, a pályára visszatérve összeszedett játékot mutatva, felzárkóztak. Így néhány perc múlva a hazaiak kényszerültek 30 másodperces pihenőre. Ardon edző próbált rendet tenni a fejekben, bíztatta lányait, de továbbra sem sikerült megtörniük a vendégek iramát. Az első játékrészt a sümegiek nyerték (23-25). Azonban a mindössze kétpontos játszmavesztés, bíztató volt a továbbiakra nézve. A kérdés csak az volt, mennyire lelkesíti a vendégeket a pontszerzés, vagy keseríti el Vásárhelyiéket a jó kezdés utáni megtorpanás. A második szettben ismét felváltva estek a pontok, de 4-4 után sikerült előnyre szert tennie a mieinknek, és tartani is tudták ezt a különbséget. 20-13-nál az ellenfél, egy rövid pihenő alatt igyekezett rendezni sorait, s cserékkel frissíteni a csapatot, de a próbálkozás nem járt sikerrel. A szettet tízpontos különbséggel (25-15) nyerte a MAFC.

Magabiztos játék, kevés rontás, hosszú, látványos labdamenetek jellemezték ezt a játékrészt. A harmadik szettet a lányok különösebb gond nélkül hozták (25-18). A hazaiak kezében volt a lehetőség a végső győzelemre, s éltek is ezzel. A meccs legjobb játékát nyújtva az utolsó szettet 25-11-re nyerték. Így összesítésben, 98-69-re, 3-1-es arányban felülmúlták a vendégeket.

"A lányok idáig egy kisebb hullámvölgyben voltak, néhány sérülés is hátráltatta a csapatot. Ezen a találkozón is kevesen voltak, de sikerült túljutniuk a rossz szérián" – mondta Ardon András edző. Külön örült még annak is, hogy a vesztett első szett után a lányok nem estek össze, sőt bíztatták egymást, csapatként működtek, és észrevették, hogy a mai napon jobbak, mint az ellenfél.

Minárovits Gábor

Név: Vásárhelyi Kriszta Kor: 25 év Egyesület: MAFC-Bercsényi (női folnátt)

"Ebben a szezonban most játszottuk a Sümeggel a harmadik mecscset. Az utóbbit elvesztettük, ezért most mindenképpen nyerni szerettünk volna. Ez sikerült. Jó hangula-

túan kezdtük a mérkőzést, és ez végig kitartott. Biztattuk egymást, vidámak voltunk és ennek köszönhetően nyertünk."

.....

A MAFC és a Korfball

Március 2-án találkozott egymással a MAFC A és az NTE csapata, és igen szoros mérkőzés alakult ki. Igazi rangadóról volt szó, és ha ez még nem lett volna elég, még az is fűtötte a csapatokat, hogy az NB1-es tabellán azonos pontszámmal (10p) álltak a második helyen. Az első félidőben a találgatásoknak megfelelően nem dőlt el semmi, fej fej mellett haladtak, végül 5-5tel zárult. Csak a másik játékrészben sikerül érvényesíteni

akaratunkat, minek eredményeképp született meg a végeredmény: MAFC 14-12 NTE. Két legjobbunk Ardon Erika és Dörfi György 3-3 pontot szereztek.

Ugyanezen a napon az NB 1/B tabelláján szereplő 6. helyen tanyázó másik MAFC csapat, a MAFCi is játszott. Ellenfeléül a pontverseny második helyezettjét a Szte Sárga Angyalokat kapták. A rettentően izgalmas és eseménydús első félidő 5-4-es vezetéssel

zárult. A következő harminc perc se fukarkodott akcióban, továbbra is MAFCi dominanciája volt a jellemző. De sajnos az utolsó másfél percben, a párharc során először az Angyalok vették át a vezetést. Majd egy labdavesztést követően előnyüket kettőre növelték, amivel beállították a végeredményt: MAFCi 9-11 Szte Sárga Angyalok. Hazai oldalon Beöthy Álmos volt a legeredményesebb 4 korffal.

Halász Tibor

Extrém sportok

Középkori kardvívás

Nagy Krisztina a Gazdaságtudományi Kar harmadéves hallgatója. Három éve kezdett vívni, rögtön, amint felkerült Budapestre. Mindenkori álma valósult meg, ezt a sportot kereste minden harcművészetben, amiket ezelőtt már művelt.

Az elhivatottság és a kitartás hamar meghozta gyümölcsét: fiatal kora ellenére ma a Kard Rendje Lovagi Kör és Vívóiskola edzőköri tagja, a dél-budai csapat segédedzője. Kriszti szerint nagy érték az önismeret. "A harcművészetben el kell sajá-

títani az önuralomnak egyre magasabb szintjét. Eltűrni a monotonitást, megismerni érzéseinket, gyengeségeinket. Fontos, hogy ezeket megértsük, foglalkozzunk velük. Ha elnyomod őket, attól nem fogod tudni kezelni. A cél: megkeresni a határokat, hogy kiterjeszthesd, és a korlátokat, hogy megkerülhesd őket." Nos, ez nemcsak az edzéseken igaz, tanácsos így állni

A Kard Rendje a gyakorláson túlmenően szellemi nevelést is nyújt. Összekapcsolódik a sport és a hagyományőrzés. Az edzéseken kívül nyaranta egy edzőtáborban és évente több várcsatában folyik a küzdelem, de az

egész életünkhöz.

iskola tagjai törekednek a széles körű műveltség megszerzésére is: sokan közülük rendszeresen járnak operába, hangszereken játsszák és táncolják a kor zenéit, táncait. Láthatjuk tehát, hogy mindez több, mint puszta sport - kultúra, történelem. Ennek tükrében talán nem is olyan különös az, ami elsőre mindannyiunkat meghökkentett, történetesen hogy éppen egy lány mutatja be nekünk a párbajnak rég elfeledett módjait. Valaki egyszer megjegyezte: "Nem néztem volna ki ezt egy nőből...", mire Kriszti mosolyogva felelte: "Én már egy férfiból sem né-

Ha ez a cikk felkeltette érdeklődésed, keresd az egyesületet bátran! A kezdők szerda esténként az egyetemhez közel, a 4-es villamos végállomásánál próbálhatják ki magukat. (Magyarországszerte összesen 6 városban több mint száz taggal működnek.) A Kard Rendje nonprofit szervezet, a terembérleti díj havi 2000 Ft/hó/fő. A félelem leküzdése most még nem a dolgotok: meg kell, hogy nyugtassalak Benneteket, az edzéseken az éles fegyver helyett ún. ütőfát használnak, melynek anyaga belül fa, körülötte polifoam, bevonva vászonnal. Az első pár alkalommal adnak kölcsön, ám ha végleg határoztál, érdemes beszerezni.

További részleteket a www. kardrendje.hu oldalon találsz.

Gregó Kinga

Ez történt a világban

■ Foci Eb, elindult a viszszaszámlálás

2008. június 7-29. Svájc és Ausztria közösen ad otthont az Európa-bajnokságnak. Svájcból Bázel, Bern, Genf és Zürich, míg Ausztriából Bécs, Innsbruck, Salzburg és Klagenfurt a rendező város.

■Újabb olimpiai kvóták Kalucza Norbert (51 kg), Varga Miklós (60 kg) és Káté Gyula (64 kg) is olimpiai kvótát szerzett a Roseto degli Ambruzziban zajló kvalifikációs ökölvívótornán. A magyar női tőrcsapat is kiharcolta a Pekingi részvételt, ugyanis bejutott a legjobb négy közé, a gdanski Világkupa-versenyen. Illetve a

Godova Gábor által vezetett női vízilabda válogatottunk is utazik nyáron az ötkarikás játékokra, miután az olaszországi kvalifikációs tornán sikerült megcsípniük a harmadik helyet.

■ Sokkoló lábtörés

Eduardo Da Silva, az Arsenal játékosa, szörnyű sérülést szenvedett a Birmingham elleni mérkőzés 3. percében, amikor Martin Taylor eltörte Eduardo lábát. A játékost hét percig ápolták a gyepen, és csak ezután szállították rohamkocsival a birminghami Sally Oak kórházba. Taylort a játékvezető azonnal kiállította, de a felvételek alapján nem lehet egyértelműen kijelenteni, hogy szándékosan lépett-e oda az Ágyúsok támadójának vagy sem.

■ Újabb szigorítások a Formula-1-ben

A 2008-as szezon több új szabály bevezetését, illetve a régiek szigorítását

hozta magával. Betiltották a kipörgésgátlókat, viszont bevezették az egységes elektronikus központi vezérlőegységet (ECU-t), amelyet minden csapatnak a Microsoft és a McLaren Electronic Systems fog szállítani. A FIA korlátozta a szélcsatornák használatát is. Ezentúl minden csapat csak egy szélcsatornát üzemeltethet, heti 5 napban, napi 8 órában. És az aerofeilesztések új irányvonalát jelentő CFD laborok kapacitását is behatárolták.

A jövő egyik energiaforrása: a biogáz

Egyre újabb és újabb technológiákat fejlesztenek ki a mérnökök, melyek segítségével hatékonyan és gazdaságosan lehet eltávolítani a káros anyagokat környezetünkből. Az egyik ilyen lehetőség a biogáz előállítás, mely a biológiai hulladékok ártalmatlanításának gazdaságilag és környezetvédelmileg is előnyös megoldása.

A biogázképződés az anaerob (levegőtől elzárt) degradáción alapul, s főként a baktériumok aktivitásának köszönhető. A folyamat spontán beindul olyan területeken, ahol nagy koncentrációban, oxigénmentes környezetben van jelen nedves szerves anyag. A lebontási folyamat igen bonyolult, számos baktérium törzs szimbiotikus kapcsolatán keresztül történik. A fermenetáció (rothasztás) során keletkező gáz jelentősen eltérő összetétellel rendelkezik, mint a "természetes" gáz, melyet a földgázkutakból nyerünk: metántartalma ötvenöt és nyolcvan százalék között változhat. A maradék összetevő többnyire szén-dioxid, ezen kívül nyomokban kén-hidrogén és víz található benne. A metán átlagos energiatartalma mindössze tíz százalékkal kevesebb, mint a természetes gázé, így kiválóan felhasználható számos területen, alkalmazható mindazon energiatermelő rendszerekben, melyekben természetes gázt alkalmaznak.

A biogáz üzem azért az egyik leghatékonyabb környezetvédelmi beruházás, mert anaerob környezetben végzi el a rothasztást talajvíz és levegőszennyezés nélkül úgy, hogy a metántermelő baktériumok tüzelőanyagot állítanak elő. A folyamatban keletkező biogáz értékes energiahordozó (1 Nm3 biogáz 6 kWóra, mészetes trágyává való átalakításának egyik alternatív technológiája is. Ma leggyakrabban gázmotorban égetik el a biogázt, melynek eredményeként elektromos áramot állítanak

azaz 23 MJ energiával egyenértékű), fűtésre, elektromos áramtermelésre egyaránt megfelel.

Biogáz-termelésre szinte minden természetes eredetű szerves anyag felhasználható a biológiai hulladékoktól a takarmánynövényeken keresztül a speciálisan biogáz előállítási céllal termesztett növényekig, melyekből eltérő technológiai eljárásokkal állítható elő hő, villamosenergia vagy üzemanyag. A települések hulladéka, az únkommunális hulladék, jelentős mértékben tartalmaz szerves anya-

got. Ebből a szerves anyagból képződik a depóniagáz, a kommunális hulladéklerakókból származó biogáz, melyet a hulladéklerakóból függőlegesen fúrt vagy betelepített csövekkel gyűjtik össze. Az ilyen típusú szervesanyag-tartalmú kommunális hulladék-depóniákból körülbelül tíz évig lehet gazdaságosan depóniagázt kitermelni.

A biogáztermelés másik módja a szervestrágya, a hígtrágya és más biológiai eredetű hulladékok anaerob rothasztása. Ez egyben a nehezen hasznosítható hulladékok értékes terelő. Ennek során azonban értékes "melléktermék"-ek is keletkeznek: gőz, illetve forró víz a hűtőrendszerből. A biogázt épületek, mezőgazdasági létesítmények (üvegházak) fűtésére is fel lehet használni, közvetlen elégetéssel. A biogázt szintén sikeresen alkalmazzák, mint alternatív üzemanyagot személyautókban, teherautókban, buszokban. A felhasználás előtt azonban meg kell tisztítani a benne található hidrogén-szulfidtól, szén-dioxidtól és a vízgőztől. Ma még csak néhány ezer jármű használ biogázt üzemanyagként, azonban a közeljövőben arányuk jelentősen növekedni fog. Ez azért is nagyon örvendetes, mert a metánt üzemanyagként használó járművek kevésbé szennyezik környezetünket, ugyanis a szén-monoxid, nitrogén-oxid kibocsátásuk igen alacsony.

Európában igen jó eredményeket sikerült elérni az anaerob biodegradációval az ipari, városi, mezőgazdasági hulladékok kezelése területén. A modern, ipari biogáz technológia területén ma egyértelműen Németország a piacvezető, ahol több mint kétezerkétszáz üzem működik. Jelentős szakmai ismeretekkel rendelkeznek osztrák, holland és dán cégek is. Az Unióban közvetlen összefüggés figyelhető meg a biogázüzemek száma és a kormányzatok gazdaságpolitikája között. A biogázipar elsősorban azokban az országokban (pl. Németország, Ausztria, Dánia, Csehország) fejlett, ahol a gazdasági kormányzat hatékonyan támogatja a megújuló energiahordozók fokozott felhasználását és a környezetvédelmet. A magyarországi helyzetre jellemző, hogy a kormányzati támogatás je-

politikai javaslatát 2006-2020

közötti időtartományra. A mi-

nisztériumi javaslat időinter-

valluma szakmai hiba Csom

tanár úr szerint, mivel annak

nagyságának két tényezőből

kellene összeadódnia. Egy-

részt abból a periódusidőből,

amely elteltével általában új

energiapolitikára van szük-

ség, ez 10-12 év, másrészt a leghosszabb átfutási idejű

energiatermelési mód létesíté-

sének átlagos idejéből, amely

az atomerőmű esetén 12-14 év.

A bizottsági anyag ezért öleli

len van, azonban annak formája és mértéke egyelőre nem elegendő lényeges előrelépés eléréséhez. A megújuló forrásokból előállított villamos energia termelésére vonatkozóan törvényben került megerősítésre az átvételi kötelezettség a 0,1 MW feletti kapacitásokból, illetve az áram kötelező átvételi áráról. Ennek ellenére Magyarországon jelenleg nagyon kevés biogázüzem van. A működő mintegy tizenöt üzem túlnyomó többsége a szennyvíziszap-kezelésére jött létre. Egyetlen biogázüzem (Bátorcoop, Nyírbátor) dolgoz fel mezőgazdasági hulladék anyagokat.

Egyik nagy előnye, hogy környezetbarát energianyerési forma, melynek végeredménye tiszta energia. Előállítása kevésbé terheli a környezetet, amellett, hogy széles felhasználási körrel rendelkezik. A biogázból történő energiatermelés szén-dioxid semleges, mert csak annyi szén-dioxid kerül vissza a levegőbe, amennyit korábban a növények életfolyamataik során szervezetük felépítéséhez megkötöttek belőle. Segít a vidékfejlesztésben, mert általa növekszik a vidék gazdasági tevékenysége, nőnek a bevételek, helyi munkaerőigényt generál.

Azonban mint mindennek, a biogáz technológiának is vannak hátrányai. A hulladékok szakszerű kezelése és megsemmisítése mindig nagyon költséges, ezen kívül a biogázüzem energiatermelése a magas beruházási és üzemeltetési költség miatt egyelőre nem igen gazdaságos, annak ellenére, hogy államilag támogatott maga a beruházás és az értékesített villamos energia is.

Jakab Judit

Paradigmaváltás előtt az energetika?

A világ primerenergia-felhasználása a XX. században körülbelül a hússzorosára nőtt, míg az emberi népesség nem egészen négyszeresére. Hamar nyilvánvalóvá vált, hogy emberileg belátható időn belül elfogynak a XX. században legintenzívebben használt primerenergiforrások (kőolaj, földgáz).

A föld primerenergia-forrásainak eloszlása egyenetlen, néhány országra koncentrált energiahordozónként (például a földgáz esetében a Közel-Keletre és a FÁK országaira), kivéve az uránt, nem esik egybe a jelentősebb felhasználással, mely tény magában hordozza a fejlettebb, energiaigényes gazdasággal rendelkező országok primerenergia-importfüggőségét. Utóbbi tény jelentőségét tovább növelte a múlt században tapasztalható energiaigény-növekedés, amely számos, társadalmakat veszélyeztető probléma kialakulásában játszott kisebb-nagyobb szerepet (háborúk; harc a lelőhelyekért; helyi, majd globális terrorizmus; energiafegyver fogalmának megjelenése; stb.). A XX. század második felére kialakult az energetikai takarékossági kényszer, később a globális klímaváltozás problémájának fölismerésével az igény az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére. Az elmúlt évtizedben az energetikai importfüggőség mérséklésének szükségességéről hallhattunk sokat. Mindezek ellenére az ipari fejlődés folytatódott, új igen jelentős fogyasztók jelentek meg (Kína, India), amelyek energiaigénye a robosztus növekedés szakaszában van napjainkban.

Magyarországon, mint primerenergia-hordozókban igen szegény országban az importfüggősség a második világháborút követő erőltetett ipari fejlesztések korszakában már jelentkezett. A hazai szakemberek ezért rögtön felismerték az atomenergetika a világ energetikájába való szó szerinti berobbanásának jelentőségét Magyarországra vonatkozólag. Az 1955-ös első és az 1958-as második genfi konferencián nyilvánosakká váltak a békés célú atomenergetikához nélkülözhetetlen addig titkos kutatási eredmények, és az energetikában egy paradigmaváltást okozva megjelent az atomenergetika. A második genfi konferencia évében végzett egyetemünk gépészmérnöki karán Dr. Csom Gyula tanár úr, aki mint fiatal mérnök az atomenergetika hazai térnyerésének aktív, jelentős szereplője volt. Elmondása szerint az 1950-es évek végén, a '60-as évek elején a tapasztalt és fiatal szakemberek együtt tanulták meg mondhatni szimbiózisban az új energiatermelési mód, az atomenergetika tudományát. Ebből az időszakból datálódik az első magyar szakmérnöki

képzés atomenergetika témában, számos alapvető jegyzet, későbbi egyetemi tankönyvek csírái. A Magyarországon is változást hozó atomenergetika fejlődése töretlen volt ezek után. A Központi Fizikai Kutató Intézet (KFKI) megalakulását követően 1959-ben elkezdte Budapesten a működését az első hazai kutatóre-

jelentős akadályozó tevékenysége folytán 1982-re készült el Pakson az első energetikai reaktor, amelyet másik három követett, az utolsót 1987-ben helyezték üzembe. Napjainkra a világban végbement változások miatt az 1993-as magyar energiapolitika elévült, ezért egy közel 60 fős energetikai szakemberekből álló gárda

aktor, majd 1971-ben átadták a teljesen hazai tervezésű műegyetemi oktatóreaktort. Habár már 1966-ban szándéknyilatkozatot írt alá a magyar és a szovjet fél egy magyarországi atomerőmű építéséről, végül részben az "olajlobbi"

közreműködésével elkészült a "Magyarország energiapolitikai tézisei 2006-2030" című bizottsági anyag Csom tanár úr elnökletével. A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium a bizottsági anyagot felhasználva készítette el az új energiafel a minimális 24 éves időkeretet. Az előbbi szakmai hibán túl számos ellentmondás is megfogalmazódik a GKM tervezetében. Az országgyűlési bizottságok kényszerből bár, de a hibák ellenére általános vitára alkalmassá nyilvánítot-

ták a tervezetet. Csom tanár úr a hazai energiapolitika témakört azzal zárta, hogy egyrészt az ipari gázfogyasztást kellene visszafogni a gázimport csökkentésének érdekében, mivel a lakossági fogyasztást csak kevésbé lehet, másrészt a paksi atomerőmű négy blokkjának üzemidő-hosszabbítása mellett új atomerőművi blokkok építését is nyitott opcióként kell kezelni.

Az elmúlt évtizedben látványosan fejlődtek a megújuló energiaforrások felhasználására szolgáló energiatermelési módok (szélkerekek, napelem, biomassza és földhő felhasználása) mellett az atomerőművek is. Egyre többet hallani a hidrogén alapú gazdaságról, amelynek előállítására a legújabb, jelenleg fejlesztés alatt álló negyedik generációs atomerőművek is képesek lehetnek, hiszen a villamosenergia-előállítás mellett a hidrogéntermelésben felhasználható folyamathőt is szolgáltathatnak. A fúziós energiatermelés lehetősége szintén az elkövetkező 50 évben válhat realitássá. Összefoglalva: Csom tanár úr szerint a mai fiatal műszakiaknak az 1950-es évek végi állapothoz hasonlóan egy paradigmaváltás előtt álló energetikába van lehetőségük dolgozni, színvonalas kutató-feilesztő munkát végezve a tapasztaltabb szakemberekkel együttműködve. Az energetikában most kínálkozó lehetőségek egész életpályát kitöltő távlatokat nyitnak minden érdeklődő számára, már itt a Műegyetemen is.

Kiss Attila

A passzívház

A természeti erőforrások kiapadóban, a nyersanyagok ára folyamatosan emelkedik, a klímaváltozás egyre nyilvánvalóbb. Az épített környezet, annak fenntartása nemcsak pénztárcánkat, hanem a természetet is kíméletlenül próbára teszi. Építészeti szemléletváltásra van szükség, mivel nem közömbös, hogy milyen örökséget hagyunk a következő generációra: energiafaló, környezetszennyező vagy energiahatékony, fenntartható épített környezetet.

A kiút azért keresendő az építészetben, mivel az energiafogyasztás kb. 40%-át az épületekre fordítjuk, ennek pedig több mint a felét a fűtésre használjuk fel. E probléma megoldására született meg a passzívház-technológia, melynek tervezési és kivitelezési generálkritériumait Dr. Wolfgang Feist okl. fizikus, a darmstadti Passzívház Intézet alapítója és vezetője dolgozta ki. Az I. Magyar Passzívház Konferencián több, a technológiában jártas szakemberrel együtt különböző nézőpontokból (építészet, gépészet, gazdaság, környezetvédelem) közelítették meg a passzívház témakörét.

A passzívház egy olyan épületenergetikai koncepció, mellyel reális esély van az üzemeltetési költségek jelentős csökkentésére, fenntartható épített környezet kialakítására. Ez a kiforrott, innovatív technológia azért is nagyszerű, mivel rendkívül sokrétű az alkalmazása: lakóépületek létrehozására, régi épületek rehabilitációjára, irodaépületek építésére és műemléképületek felújítására egyaránt

A passzívház-technológia három alappillérét az extra, 20-40 cm vastagságú hőszigetelés, a speciális üvegezés, háromrétegű nyílászárók és a nagy hatékonyságú hővisszanyerős szellőzés alkotják. Az átgondolt, energiatudatos építészeti, épületgépészeti tervezés, a precíz kivitelezés, a légtömör, hőhídmentes szerkezetkialalevegő járja át a helyiségeket. A légtömör kialakítás jóvoltából pedig kiemelkedően jó a hőérzet, ismeretlen jelenség a huzat. Ráadásul ezen feltételek teljesülése stresszmentes környezetet teremt.

A környezetvédelem szempontjából is előnyös, mivel egy ilyen ház 80-90%-kal kevesebb CO, gázt bocsát ki, mint egy hagyományos épület. Ez hatalmas menynyiséget jelent, hiszen a jelentenek az extra hőszigetelés, a speciális nyílászárók, a hővisszanyerős szellőzés, ugyanakkor nem kell pénzt áldozni a kémény- vagy gázbekötésre, így a kiadások jó része kiegyenlítődik. A megújuló energiaforrásokat hasznosító eszközökkel, rendszerekkel tovább csökkenthető a passzívházak fosszilis energiaigénye. Az ajánlott kiegészítő megoldások: fotovoltaikus áramtermelés, hőszivattyús fűtés, napkollektoros melegvíz-előállítás, pellet-, biomaszsza fűtés. Érdemes egy ilyen épületre abból a szempontból energiahatékonyság növelése mellett tesszük le a voksunkat, több munkahelyet teremtünk, a pénz pedig nem elvész, hanem értékké, épületté alakul. A nemzetbiztonság szempontjából pedig így megszűnik a függés, gondoljunk csak a manapság oly sok problémát okozó olajhelyzetre.

Számtalan előnyét felismerve a technológiának, Európában eddig mintegy 10 000 paszszívház épült, a legtöbb Németországban, Ausztriában és Svájcban. Magyarországon minősített passzívház – a passzívház értékekhez közelítő néhány lakóháztól eltekintve - ezidáig nem létesült. A passzívház-technológiára egyre több magán- és céges beruházó tekint követendő alternatívaként hazánkban is, így az elkövetkezendő években Magyarországon is minden bizonnyal el fog terjedni a passzívházépítés. Azonban hazánk nagy kihívás előtt áll. Meg kell teremteni a feltételeket: az oktatási, gazdasági, jogi, szabályozási, adózási, támogatási környezetet – többek között ezeket a célokat kívánja tevékenységével elősegíteni a Magyar Passzívház Szövetség. Szerencsére a tervezés és építés feltételei már adottak, mivel egy felkészült építész a passzívház-tervezőcsomag (PHPP) segítségével könnyedén képes megtervezni egy ilyen épületet. A passzívházkomponensek – a szigetelőanyag kivételével – egyelőre jórészt importból hozzáférhetőek. Az I. Magyar Passzívház Konferenciához kapcsolódó szakkiállításon a passzívház komponensek gyártói, forgalmazói mutatták be termékeiket, mellettük passzívház-építő cégek is betekintést engedtek portfóliójukba.

Markovits Zita

kítás ugyancsak elengedhetetlen kritérium.

A passzívházak számtalan előnnyel rendelkeznek, egészséges és kényelmes környezetet teremtenek. Mivel a technológia alapja a vastag szigetelés, ezért hő- és zajszigetelése kimagasló az ilyen épületeknek. A kontrollált (gépi) légcserének köszönhetően éjjelnappal friss, szűrt, tisztított

teljes kibocsátás egyharmadát az épületek okozzák. Ami a pénzügyi aspektust illeti, a becslések szerint egy paszszívház kb. 20-30%-kal kerülne többe hazánkban, mint egy hagyományos technológiával épült ház. De a statisztikák azt mutatják, hogy a fenntartására viszont 80-90%-kal kevesebbet kellene költenünk. Passzívház esetében pluszköltséget is beruházni, mivel értéktartó, állagmegőrző képessége jobb, tehát később kevesebbet kell majd javításra fordítanunk. A nemzetgazdaság szempontjából is bölcs döntés beruházni egy passzívházra, mivel ha energiahordozót hozunk be külföldről, akkor kevés munkahelyet teremtünk, és a pénz is kivándorol az országból.

Ezzel szemben, ha inkább az

Mobil Internet

Mi az a mobil internet? Kinek van rá szüksége? Mennyibe kerül? Hol működik?

A legtöbbekben ezek a kérdések merülhetnek fel nézve a plakátokat az utcákon vagy a reklámokat a tévében, amikor a jól öltözött üzletember csinos kis notebookjával kiül az őt körülvevő tiszta parkba és csatlakozik az internetre. De hogy is van ez?

A mobil internet alatt most a mobiltelefon hálózaton keresztüli csatlakozást értjük. Akik tudják, miről van szó, most azt kérdezhetik: milven másik van? A mobil internet nem egy szabvány. Maga a mobil szó sem a mobiltelefonra utal, de a köznyelvben telekommunikációs eszközként merül fel a leggyakrabban. Manapság minden olyan internetezésre alkalmas eszköz, ami kábel nélkül (wireless) tud csatlakozni a világhálóra "mobil internet" címszó alá sorolandó.

Amerikában már sok városban elterjedtek a mindenki által ingyenesen és szabadon elérhető városi hálózatok, amin keresztül akárki akárhonnan szörfölhet. Magyarországon egyelőre Győrben van rá nagy esély, hogy ez megvalósuljon, de a kiépítési költségek elég magasak. Hála a három nagy mobilkommunikációs cégnek, a lefedettség 100% fölötti hazánkban. Ez azt jelenti, hogy a térerőséggel lefedett terület nagyobb, mint az egész országé, hiszen szinte mindenhol legalább két hálózat elérhető. Amióta megjelent Európában is a harmadik generációs hálózati verzió (3G), várható, hogy nagyon hamar a szélessávú internetet is könnyen elérhetjük az utcáról. Ami érdekes, hogy három- és hatezer forint között mozog a havi díj, de ha összeadjuk a két évet (mert hűségnyilatkozat nélkül egy lépést sem tehetünk meg), nincs különbség a szolgáltatók árajánlatai között. Cserébe kapunk egy SIM kártyát PIN kóddal, és választhatunk a külső modemes és hálózati kártyás megoldás közül. A külső modem elfér a tenyerünkben is. Egy USB kábellel csatlakozik a gépünkhöz, és minden olyan eszközzel kompatibilis, aminek van USB csatlakozása. A hálózati kártyás megoldás esetében csak laptoppal tudunk internetezni, azonban megspóroljuk még azt a tenyérnyi helyet is.

De vannak buktatói a rendszernek. Miután mobilhálózatot használ a modem, ezért csak ott működik, ahol van térerő. Mindenképp ellenőrizzük, hogy ott is van-e térerő ahol használni fogjuk a gépünket! Saját tapasztalatból mondhatom, hogy elég frissítő lehet egy esti "csetelés" január közepén, kint a teraszon.

Veszélyben vannak a MAC felhasználók is. Akármilyen csalogató az Apple-ös modem dizájn, jobb, ha elkerülik a Vodafone-t. A cég honlapjára feltöltött driver ugyanis nem működik, és hosszú fórumkeresgélés fogja megelőzni az internetezést. (A talált drivert is néha újra kell telepíteni.) Aki viszont nem ért hozzá, vagy nem akar a kimagaslóan értetlenkedő ügyfélszolgálattal szenvedni, az inkább a Pannonnál vagy a T-Mobilenál próbálkozzon.

Van továbbá egy nagyon hasznos funkció is, ami automatikusan be van állítva minden újonnan vásárolt modemnél. A képeket csak akkor tölti le és jeleníti meg teljes méretben és felbontásban, ha arra mindenképp szüksége van a felhasználónak. Ézt egy egyszerű billentyűkombinációval feloldhatjuk.

Persze még mindig olcsóbb, mint az ADSL szolgáltatások, de adott menynyiségű adatforgalmunk lehet csak. Ez általában 5 Gigabyte, amit ha túllépünk, akkor tíz-tizenkettő fillért kell fizetnünk minden tizedik kbyteért. Nagyon "cseles", hogy az Apple gépeinél csak időmérő van, amiből elég kevesen tudják kiszámítani a letöltött fájlok méretét, a PC-k esetében pedig kbyte-ban van megadva az aktuális adatforgalom állása. Kíváncsi vagyok, hogy ki az, aki pont 5

Gigabyte értéknél fejezi be a hónapot. Aki tényleg csak maileket olvas, néha youtube-ot néz, és esetleg mp3-akat tölt, annak elég lehet ez a mennyiség. Jól jöhet akkor is ez az alternatíva, ha esetleg otthon nincs internet, mert a hétvégi hazautazásra anyu és apu nem fog havi tízezreket fizetni egy kihasználatlan előfizetésre.

Ugyanakkor már a mobiltelefonunkról is könnyen elérhetünk bizonyos honlapcímeket, gyorsan és biztonságosan. A WAP 1.0 bukása óta azonban még nem igazán nyugodtunk meg az öreg kontinensen. Arról nem is beszélve, hogy semmilyen vírusirtó nem készült még mobiltelefonra, pedig lehet, hogy nem ártana. Persze mindhárom mobilhálózat rendelkezik saját 3G-s belső hálózattal, ahol komoly pénzeket szeretnek legombolni, és még az adatforgalmat is kiszámlázzák.

Összevetve: még gyerekcipőben jár a dolog, mert élő adást nem lehet vele nézni. A fájlcserélő programokat sem szereti nagyon, sőt a szerződés ki is köti, hogy csak a DC++ és az Azureus használható. Továbbá tilos a feltöltés, amit ha megszeg a felhasználó, akkor először egy figyelmeztetést kap, a következő alkalommal pedig úgy veszik, mintha az 5 gigabytos határ feletti töltés lenne. Bár citromba harapunk, de praktikus, és végül is nem eget rengető összegért lehet a tiéd a világ.

Németh András

Ez történt a világban

■ Kipróbálták a robotszondát

Sikeres próbán esett át a Jupiter jeges holdjára, az Europára szánt robotszonda – számolt be a NASA. A távoli égitest vastag jégpáncélja alatt folyékony vízóceán található, ezt hivatott majd vizsgálni a szerkezet, melyet előbb az Antarktiszon fognak kipróbálni élesben. A robot a tervek szerint biztonságos mozgásra, mintavételre és kutatásra egyaránt képes lesz a Jupiter holdján. A projekt több mint 2 milliárd dolláros költségvetéssel bír.

■ Bombabiztos növénytár Atom- és földrengés biztos

növénytárat építettek Norvégiában, ahol a bolygónkon fellelhető összes mezőgazdasági növény magját fogják tárolni mínusz 18 fokon. A sarkkörön túl található építmény negyven méter mélyen fekszik, négymilliónál is több minta

befogadására alkalmas, lehetővé téve, hogy katasztrófa esetén újratelepítsék a kipusztult növényeket. A beruházást a norvég kormány mellett Bill Gates alapítványa támogatta.

■ Víz alá kerül a Grand Canyon

Tizenkét éven belül a harmadik mesterséges árvízzel árasztják el hamarosan a Grand Canyont. A Colorado folyó elővilágának megmentése a cél, a folyóra épült vízierőmű és duzzasztógát 1963-as indulása óta ugyanis komoly változásokat eredményezett:

halfajok pusztultak ki, illetve kerültek a kihalás szélére. A mesterséges árvízzel a halak életteréül szolgáló folyómedret szándékoznak megerősíteni, mivel a gát megszűri a Colorado által szállított üledékeket, növelve ezzel a part erózióját.

■ Rekordbírság a Microsoftnak

Ismét súlyos, 899 millió eurós bírsággal sújtották a Microsoftot, miután az Európai Bizottság úgy találta, hogy az amerikai cég továbbra is megsérti a bizottság 2004-ben született határozatát. Akkor piaci előnyével való visszaélés miatt 497 millió euróval büntették meg a társaságot, amit 2006-ban egy újabb, 280 milliós ítélet követett.

Ez történt a világban

■ Népszerű volt a Van Gogh-kiállítás

A Szépművészeti Múzeum Van Gogh-kiállítását 483 ezren tekintették meg, ezzel az "impresszionisták és modernitás" kategóriában a világ negyedik leglátogatottabb tárlata volt a rendezvény 2007-ben. A kategóriákat összesítő listán is kifejezetten jól zárt a múzeum, a tizenötödik pozíciót tudhatta magaénak Van Gogh művei révén. Az "és akkor megérkeztek az inkák" című kiállítás szintén tömegeket vonzott, az Antik művészetek kategóriában a kilencedik leglátogatottabb tárlat volt az elmúlt esztendőben.

■ Fejlesztik a könyvtára-

Könyvtárfejlesztési programot jelentett be az Oktatási és Kulturális Minisztérium. Az európai uniós forrásokból táplálkozó projektre húszmilliárd forintot szánnak

az illetékesek, melynek köszönhetően bővítik a technikai eszközök körét, fejlesztik a könyvtári rendszereket, és digitalizálják a katalógusokat.

■ Magyar hetek Finnországban

Magyar Kulturális Hetek címmel rendezvénysorozat kezdődött Finnországban. A programot többek között művészeti kiállítások, tárlatok, színielőadások, egy nyolc filmből álló vetítéssorozat, hangversenyek és könyvbemutatók egyaránt ékesítik. A rendezvényeket a Helsinki Magyar Kulturális és Tudományos Központ a finn főváros kulturális irodájával együttműködve hozta tető alá.

■ Hitchcock filmek a Tabánban

Alfred Hitchcock filmek kerülnek terítékre a Tabán moziban. A legendás angol filmrendező, forgatókönyvíró és producer műveit csütörtönként fél kilenctől lehet majd megtekinteni, március elejétől egészen április közepéig.

A felhozatalban Hitchcock munkásságának olyan alkotásai kaptak helyet, mint a Mentőcsónak, a Forgószél, a Psycho vagy éppen a Londoni randevú.

"A siker… valójában véletlenek összejátszásának köszönhető."

Decemberben mutatták be a mozik a legendás Macskafogó folytatását, A sátán macskája címmel. A filmről, annak fogadtatásáról, az animáció mai helyzetéről beszélgettünk Ternovszky Bélával, a film rendezőjé-

Hogyan született meg annak idején a Macskafogó ötlete? Nepp József fejében született meg, felkérésre. Megkérték, hogy találja ki egy egész estés rajzfilm történetét. Írt is négy vagy öt szinopszist, amelyek egyike volt a Macskafogó. Ez nem nyerte el a Művészeti Tanács tetszését, amely akkoriban a filmötleteket rostálta a Pannónia Filmstúdióban. Kunz Román, a 2. műterem vezetője akivel én már hosszabb ideje együtt dolgoztam a Pumukli kapcsán – ismerve az érdeklődési körömet, úgy gondolta, ez a történet a kedvemre való lehet. Megrendelte Nepptől a komplett irodalmi forgatókönyvet, sőt, az első verziós képes forgatókönyvet is, amely ismét nem nyerte el a Művészeti Tanács tetszését. Azért felterjesztették állami támogatásra, ahol annak rendje és módja szerint elutasították. Úgy tűnt, hogy ezzel vége is a történetnek. De ekkor jött egy kanadai magyar, aki úgy gondolta, hogy a pénzét a magyarországi kultúra támogatására fordítja. Nagyon szép mecénási gesztus volt ez részéről – abban az időben sem, most sem nagyon akad párja. Eljött a Pannóniába is, ahol Kunz Román a kezébe nyomta a Macskafogó elkészült forgatókönyvét. Hazament, este elolvasta, és másnap már meg is kötöttük a szerződést. Véletlenek szerencsés egybeesésének kö-

Több helyen olvasható, hogy Grabowski karakterét Önről

szönheti a létét ez a film.

Ez egyáltalán nem igaz. Grabowski figurája adta magát a történetből, a nevét pedig A száguldás a semmibe című amerikai film főszereplőjének neve ihlette, akit Kowalskinak hívtak. Nepp Józsefben szuperhősként élt ez a figura – egy autóversenyző, aki akaratán kívül belehajszolja magát egy autós üldüzésbe, amibe végül belehal. Viszont a nevéből csak annvira emlékezett. hogy kelet-európai, lengyeles hangzású, így lett a Kowalskiból Grabowski.

Mit gondol, minek köszönhette az első rész, hogy kul-

tuszfilmmé vált? Fogalmam sincs. A sikert lehet nagyon akarni, szeretni, vágyni rá, de valójában véletlenek összejátszásának köszönhető. Ha valami egyszer nagyot szólt, nem biztos, hogy másodszor is fog. A filmtörténetben nagyon ritka, hogy a második, harmadik rész jobb, mint az első. Általában, amikor a rókáról még egy bőrt lehúznak, az csak

üzleti sikert hoz, mást nem. Annak idején az első rész sikere sem volt kiszámítható; mindnyájunkat nagyon meg is lepett. Azt, hogy még húsz év után is működik, hat, nézik, szeretik, pártolói klubok alakulnak, külön blogja van legmerészebb álmainkban sem gondoltuk volna.

Több mint tíz év telt el a két rész között. Miért kellett enynyit várni a folytatásra?

Egyáltalán nem akartunk folytatást. Időközben azonban nyilvánvalóvá vált, hogy egy egész estés rajzfilm elkészítése olyan drága, hogy teljesen esélytelen rá úgy összeszedni a szükséges pénzt, hogy nem volt semmiféle előzménye. Egyedül úgy tűnt megvalósíthatónak, ha egy korábbi sikert meglovagolunk. Bár Nepp Józseffel már mindketten nyugdíjba vonultunk, azért még nem tettünk le arról, hogy egy utolsó nagy dobásunk legyen. Nem beszélve arról, hogy azoknak a fiatal kollégáknak, akikkel együtt dolgoztam, nem volt arra esélyük, hogy igazán nívós filmben mutassák meg a tehetségüket. Szerettem volna az elmúlt harminc-negyven évben itt, Magyarországon kifejlődött, nagyon komoly animációs potenciálnak, tehetségnek valamilyen megmutatkozási utat, munkalehetőséget biztosítani. Olyan munkát, amelyben szívesen vesznek részt, amely nem egyszerűen pénzkereset, élvezet is egyben. Ezek a meggondolások vezettek odáig, hogy egyáltalán elkezdtünk foglakozni a folytatás gondolatával.

Mennyire volt nehéz producert találni a fimhez?

Eleinte csak olyan producerek kerestek meg minket, akik mindent meg akartak szabni, kezdve attól, hogy hány dal legyen a filmben, ki énekelje őket – a Tankcsapdától az Emil-Rulez!-ig terjedt az ötletek skálája – egészen addig, hogy milyen kultuszfilmekre legyen utalás a történetben. Végül szerencsére megtaláltuk egymást azokkal a producerekkel, akik szabad kezet adtak nekünk. Tudomásul vették, hogy ha lesz egyáltalán Macskafogó 2, akkor az Nepp-Ternovszky film lesz, nem kell hozzá külön írót hozni. Ez már szimpatikusan hangzott, jó tárgyalási alapnak tűnt. A producerek azt szerették volna, hogy a magyar rajzfilmipar újra fellendüljön, és ehhez egy egész estés film létrehozását kívánták támogatni. Természetesen nem akármilyen filmét, hanem a Macskafogó folytatásáét, hiszen az előbb említett okok miatt ez jó eséllvel számíthatott a sikerre. Nepp hagyta magát meggyőzni, és elkészített több filmnovella-változatot. Végül a harmadik változatra esett a választás. Azt már ekkor is tudtuk, hogy akik az első részt szerették, nagyon kritikus szemmel fogják nézni a másodikat, mert az első szerelem az igazi szerelem. Ezeket a szempontokat szem előtt tartva kezdtünk bele a második rész elkészítésébe.

Milyen hangulatban teltek a munkálatok?

Nagyon sokat szórakoztunk, heccelődtünk egymás között. replők közül Stanley hangja Rudolf Péter. Ő az én egyik nagy kedvencem, tudtam, hogy őt szeretném erre a szerepre. Torzonnál, a visszafogott, blazírt, ugyanakkor mai akcióhősnél pedig egyértelmű volt, hogy Bruce Willis magyar hangja, azaz Dörner György szinkronizálja.

en volt jellemző ez a nyers hangnem, most már a filmet védelmükbe vevő hangok is megjelentek. Elsősorban nem is a nyomtatott saitó, sokkal inkább az internetes fórumok voltak durvák.

Ha jól tudom, annak idején az első részt is fanyalogva fogadta a kritikusok egy ré-

Ez így igaz. A mai napig őrzöm azokat a kritikákat, amelyben iszonyatosan ledorongolják az első részt. "Csak nem képzeljük, hogy mostantól majd ilyen filmeket kell nézni?" A sors fintora, hogy pár év múlva, egy másik rajzfilm ledorongolásánál már "a zseniális Macskafogó"-ként emlegeti ugyanaz a kritikus. Meglehet, hogy évek múltán a második részről is megváltozik a vélekedés.

Hogyan látja a mai magyar animáció helyzetét?

Régen azt mondták, benne vagyunk a Big Five-ban, de ma már nem jegyeznek minket a világban. Most is nyer néha magyar alkotás fesztiváldíjat, de a magyar animáció, mint olyan, már nem létezik. Animáció van, lesz, sokan meg fognak belőle élni, a rajzfilmből is, de arra, hogy megint évente készüljenek egész estés filmek, nem látok esélyt.

Hogyan lehetne ezen változtatni? Lehet-e egyáltalán ezen még változtatni?

Nem valószínű, hogy az ország jelenlegi anyagi helyzetében a kultúrára többet áldoznának. A filmtörvény elméletileg lehetővé tette volna, hogy növeljék a filmre, az animációra fordított támogatásokat, de a támogatási összegek az elmúlt években egyáltalán nem nőttek. Befektetők talán lennének, akik üzletet látnak a filmben, de nem a mai nézőszámok mellett. Ötszázezer néző már csúcsnak számít – szemben azzal, hogy a Macskafogó idejében az egy-kétmillió néző is elérhető volt. A filmkészítés drága és nagyon munkaigényes. A mai befektetőket viszont csak úgy érdekelné a dolog, ha féléven belül megtérül. Ez viszont a rajzfilmeknél minimum három, de inkább öt évet jelent. Utána pedig még hosszú évekig hozhat a konyhára, mert a rajzfilmeknél az erkölcsi kopás nem akkora. Nem porosodik, nem avul annyit. Összességében tehát nem látom rózsásan a jövőt. Nem tudom, ki mondta, de most én is hasonlóan érzek: "Sajnálom a fiatalokat, mert övék a jövő." Munka van, munkát találnak - főleg külföldi bérmunkát –, de ott a nevüket sem írják ki. A másik lehetőségük, hogy három-négyperces filmtervekkel pályáznak, és valamelyik fesztiválon bemutatják a filmet. Esetleg még nyernek is vele, ám ettől még a közönség nem fog találkozni a munkájukkal.

Jakab Judit

Két és fél éven keresztül készíteni egy filmet úgy, hogy közben nem viccelődik az ember, nagyon nehéz. Irdatlan mennyiségű munka, ezért feltétlenül csak olyan filmbe szabad belekezdeni, aminek készítése közben jól érzik magukat az emberek, ahol élvezik a figurák rajzolását, a szövegeket.

Van esetleg olyan figura a Macskafogó 2-ben, amely különösen kedves a szívé-

Persze, mindig van. De az az érdekes, hogy sokszor nem aszerint választok, hogy milyen a filmbéli szerepe, hanem, hogy mennyire jól rajzolható. Amikor két éven át kell rajzolni egy figurát, fontos, hogy jól rajzolható legyen, ne kínlódjon vele az ember. Ilyen szempontból Miókát vagy a patkányokat nagyon szerettem.

A szinkronhangok kiválasztásába mennyire volt beleszólásuk?

Teljes mértékben a mi döntésünkön múlt. Az első rész szinkronhangjai adták magukat, mindenki első hívásra elvállalta. Két régi hang helyett kellett másikat keresnünk. mivel sem Kállai Ferenc, sem Körmendi János nem tudta vállalni a munkát betegségük miatt. Régi elv, hogy színészszel kell dolgozni. Ez jelent egy bizonyos színvonalat, ami alá nem szabad és nem is akartunk menni. Az új sze-

A Macskafogó 2-ben az Ön neve is elhangzik Poljakov, az idős és már eléggé szenilis rendőrfőnök szájából, mikor nem akar eszébe jutni Grabowski neve.

Ez a mai napig fájó pont

nekem. Eredetileg nem szerepelt a forgatókönyvben; ennél szemérmesebbek vagyunk. Mikor az animatikot vettük fel – a képes forgatókönyv képeit felvesszük és alámondjuk a szöveget, ekkor még nem színészekkel, hanem csak hármannégyen –, akkor mondta az egyik kolléga Makowski helyett, hogy Ternovszky nevű egér. A stábon belül ennek óriási sikere lett. Engem azonban nagyon zavart, olvan érzésem volt, mintha magamat reklámoznám, így kihagytam a filmből. De aki a dialógfelvételt begépelte, megint visszacsempészte a szövegbe, és Darvas Iván -Poljakov hangja – már így mondta el. Nem baj, én akkor is kivágtam. Ekkor azonban a producerek hatalmi szóval úgy döntöttek, a poént nem irtjuk ki, az én ellenérzéseim ellenére sem.

A második rész fogadtatása elég felemás volt. Hogyan fogadta ezeket a kritikákat?

Nem voltam boldog. A durva hangoktól megkíméltem volna magam, de hát ahol fát vágnak, ott hull a forgács. Egy ideje már nem olvasom el a kritikákat. Egyébként inkább a bemutatót követő-

KIÁLLÍTÁS

Gyermekvonatok

02.22-03.14.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtára, Kis Galéria

A hetekben zajlik kis hazánkban a holland-flamand kultúra fesztiválja (www.lowfesztival.hu), s ennek keretein belül tekinthető meg ez a kiállítás is. Nevével ellentétben nem kis lurkók által készített játékvonatokat nézhetünk ámulva és bámulva, hanem egy igen érdekes dokumentumpaletta szemtanúi lehetünk. Az 1920as években, az I. világháborút követően az egyház felhívására több mint ötvenezer árva és legyengült magyar gyermeket vittek a vonatok holland és flamand családokhoz, akik befogadták őket hosszabb-rövidebb időre. Ez oly sikeresnek bizonyult, hogy a kis csemeték akkoriban többet tettek a holland-magyar kapcsolat szorosabbá tételéért, mint a hivatalos diplomácia. Ezt követően még két alkalommal – a II. világháború és '56 eseményei után - indult be a segélyakció, s találtak több ezren otthonra holland és flamand családoknál. Erről az eseményről szóló iratok, fotók és apró személyes tárgyak idézik fel a "nyaralást", s állítanak emléket a sötét idők eme kis csodájának.

A Mediciek fénykora – Elet és művészet a reneszánsz Firenzében

01.24-05.18. Szépművészeti Múzeum

Miután megvettük jegyünket és beléptünk a főbejáraton, a Medici család felemelkedését nyomon követő két reneszánsz évszázad műkincseit láthatjuk. Tanúi lehetünk, miként alapozta meg a korabeli Firenzében a család pozícióját először mint kereskedőbankár, majd a hercegi, ill. nagyhercegi cím meghódításának is részesei lehetünk a kiállítás által. A tárlat maga két kronológiai részre van bontva. Az első blokkban a család felemelkedését követhetjük nyomon a portrék, családfák, kerámiák és egyéb dokumentumok által. Így a Mediciek politikai történetének kiemelkedő mozzanatai tárulnak a szemünk elé (szövetséges nagy családok portréi, személyes tárgyai stb.), illetve azok a szépművészeti emléktárgyak láthatóak, amelyek a család 15. századbeli mecénásságáról tanúskodnak. A második kronológiai körben szintén találkozunk több portréval, épületmodellel, de bepillantást nyerhetünk a nagyhercegi udvar mindennapjaiba is – így részesülve (ha csak kis időre is) e nagy név még nagyobb kincseiből

Olicsek Ádám

KÖNYV

Mesterkurzus könyvsorozat – Az élet dolgai

Tanuljuk meg könnyen, gyorsan és persze fájdalommentesen, hogyan lehetünk sikeresek a munkában, a tanulásban és a szerelemben!

Talán már fel sem kapjuk a fejünket, ha hasonló könyvreklámot látunk a mozgólépcsőn haladva. Az úgynevezett önsegítő könyvekkel – melyek egyszerű, de tökéletes választ ígérnek életünk problémáira – tele a padlás, pedig tudhatjuk: a világon semmire nincs tökéletes recept. Nem árt tehát fenntartással kezelni bármit, ami ilyesmit kínál. A kissé fellengzősnek ható cím ellenére pont azért volt számomra kellemes csalódás a Mesterkurzus – Az élet dolgai című könyvsorozat, mert nem kísérli meg megadni az egyedüli üdvözítő választ. A 2004 óta tartó népszerű előadássorozat 24 kis, egy este alatt elolvasható kötetből álló nyomtatott és kibővített változata az élet legkülönfélébb területeit járja végig, a depressziótól a boldogságon át az önzésig, az önismerettől a családon át a szexualitásig. Az előadók az emberi lélek titkait sokféle tudományág irányából közelítik meg. Vannak köztük pszichológusok, pszichiáterek, szociológusok, a keleti és nyugati filozófiák tudósai, valamint ezoterikus gondolkodók, nagy tekintélyű szakemberek és populáris személyiségek is. Csak néhány név kedvcsinálónak, a teljesség igénye nélkül: Lux Elvira, Popper Péter, Feldmár András, Heller Ágnes, Mérő László, Csányi Vilmos, Csernus Imre. Minden témakört három-négy, eltérő szakterületről érkezett előadó tanulmányoz, így a rövid előadások több szemszögből világítanak rá életünk fontos kérdéseire őszintén, lényegre törően, tabuk nélkül. Továbbgondolásra, önvizsgálatra késztetnek ahelyett, hogy bármelyikük is szánkba akarná rágni a megoldást. Ebből adódóan az előadók olykor egymásnak is bátran ellentmondanak. Ám pont ez tetszik a Mesterkurzus könyvekben: a választás mindig a miénk, hogy mit építünk be részben már kialakult, de folyamatosan formálódó világ- és emberképünkbe, és mit nem.

Balog Dániel

Filmszemle 2008

MOZI

Mind a szakma, mind a közönség részéről nagy várakozás előzte meg az immár harminckilencedik alkalommal jelentkező Szemlét, hazánk legfontosabb filmes eseményét. A kezdetben még Pécsett Magyar Játékfilmszemle néven debütáló fesztivált 1989 óta rendezik meg jelenlegi nevén. Ezzel egyidőben kibővítették a rendezvény korábban kizárólag fikciós filmekre szorítkozó spektrumát, így ma már dokumentum-, animációs-, valamint rövidfilmek is megtekinthetőek. A fesztiváligazgatók, programfelelősök és a nemzetközi szaksajtó képviselői 1986 óta minden február elején odaítélik az általuk legjobbnak talált alkotásnak a Gene Moskowitz díjat. 2008-ban először jutalmaznak a 103 alkotás közül egyet Arany Orsó díjjal. Ez számít ezentúl a legnagyobb elismerésnek. Az új fődíj is azt tükrözi, hogy a Magyar Filmszemle kezd felzárkózni a nagy európai filmfesztiválokhoz. A zsűri döntése papírforma szerint alakult, ugyanis már a bemutatót megelőzően Mundruczó Kornél Delta című alkotását kísérte a legnagyobb felhajtás, majd mindkét díjat ő vihette haza. Ezzel szemben a csaknem negyvenezer néző közül a legtöbben Alföldi Róbert rendezésére (Nyugalom) voltak kíváncsiak. A legjobb rendezőnek járó elismerést Ragályi Elemér kapta Nincs kegyelem című opusáért. Tavaly óta a Szemlét a magyar filmszakma egy-egy nagy alakjának, idén Várkonyi Zoltán emlékének ajánlották, emellett In Memoriam vetítést tartottak a tavaly elhunyt filmes személyiségeknek. A múltba való pillantás mellett a szakma jövője is előtérbe került. Ezt erősíti például a Madzag Filmegylet webtévés kezdeményezése, ahol az alkotók a szélesebb közönséggel ismertetik meg munkáikat, s arra buzdítanak, hogy töltsön fel mindenki saját készítésű filmet. Említésre méltó az európai dokumentumfilmes irányzatokról, vagy éppen a magyar animáció jövőjéről szóló sajtótájékoztató is. Utóbbin szóba került, hogy az animációs kategória idén Magyarországon mondhatni virágkorát éli, elég csak az Egon és Döncire vagy a Macskafogó második részére, netán az Oscar-díjra jelölt Maestrora gondolni. Ez az anyagi támogatottság gyér volta miatt (5-6 %) felettébb nagy teljesítmény, ugyanakkor a Szemle az alkotók szerint kevés teret biztosít ilyen alkotások részére. Tény, hogy sok átlagos rövidfilm került be a vetítésre szánt alkotások közé, viszont animációval csak elvétve lehetett találkozni.

Faltay László

ereményjáték

Karen Carroll & The Mississippi Grave Diggers; Nathan & The Zydeco Cha Chas

Az afro-amerikai tánczene, a zydecó műfaj legjobbjai közé tartozik a hét albummal büszkélkedő Nathan Williams. Maga köré gyűjtve rokonsága színe-javát és Louisiana egyik legjobb ritmusszekcióját megmutatta, hogy a zydecónak nemcsak távoli múltja, de biztos jövője is van. A Mississippi Grave Diggers vezetője, Oláh Andor 2003-ban alapította az együttest. Az azóta is kiváló fekete énekesekkel működő zenekar 2008-ban Karen Carollal indul turnéra, ennek egyik

állomásán hallhatjuk őket. Március 31. 19.30 Fesztivál Színház

"Gondolkodó" koncertek Bővebben a dzsesszről: A Budapest Jazz Orchestra hangversenye

A dzsessz mindmáig nagyon népszerű, állandóan fejlődik, új meg új irányzatai tűnnek fel. A Budapest Jazz Orchestra "dióhéjban" a dzsessz valamennyi lényeges stíluselemét megmutatja, és felidézi a műfaj viszonylag rövid, mégis gazdag történelmének jelentős állomásait. Április 5. 18.00 Fesztivál Színház

Hétfő esti jazz a Cadillackel Fókuszban: Zsoldos Béla

A klasszikus zenei végzettséggel és a jazz-zenében is több évtizedes jártassággal rendelkező Zsoldos Béla a reneszánsz hagyománytól a bigband-zenén keresztül a kortárs megszólalásokig minden közegben otthon érzi magát. Az ötvenes évek óta az Egyesült Államokban élt, de nemrégiben hazatelepült dobos-ütőhangszeres Vig Tommy, az est sztárvendége már több közös produkcióban szerepelt együtt vele. Ezen az estén a Vibrafonia című nagyszabású kompozíció és a magyar jazzélet krémjét felvonultató Red Dragon című lemez anyaga mellett külön erre az alkalomra íródott Zsoldos Béla-szerzemények is elhangzanak. Április 7. 19.30 Fesztivál Színház

A megfejtéseket a keresztrejtveny@muhely.com címre várjuk március 18-ig. A helyes megfejtők között a Művészetek Palotája jóvoltából 2-2 belépőjegyet sorsolunk ki. Az előző játék nyertesei: Bertalan Annamária, Jánosi Ferenc és Varga Ákos

Milyen nemzetiségű a Mississippi Grave Diggers vezetője?

- 1. amerikai 2. kanadai
- 3. francia
- magyar
- lengyel

Mikorra datálják a jazz műfajának létrejöttét?

- 1. XIX. század közepe
- XIX. század vége
- XX. század húszas évei
- II. világháborút követő idő-

Melyik az az ütőhangszer, amely dallam- és ritmusalkotásra egyaránt képes, és amit éppen ezért különös előszeretettel szólaltat meg Tommy Vig?

- 1. xilofon
- marimba
- vibrafon
- harangjáték
- cseleszta

Moliére: Úrhatnám polgár

A komédia címét Csiky Gergely fordította. Azóta az úrhatnám szó meghonosodott a köznyelvben is, s a rangkórság és felkapaszkodni vágyás fogalmává vált. A Vígszínházban Parti Nagy Lajos újraírt szövegével találkozunk – a szereplők és a színtér változatlan. A korhűen lefordított mondatokat azonban megtűzdelte olyan szófordulatokkal, amelyek a moliére-i szatírát korunk közönsége számára is aktuálisabbá, maivá teszi. A zenés-táncos darabot

vendégként Mácsai Pál rendezte. Ez a komédia nemcsak a klasszikus színház kedvelőinek igényeit elégíti ki, hanem a könnyed esti kikapcsolódásra vágyóknak is remek programot kínál. Lássuk be, a mai igények túlmutatnak egy klasszikus moliere-i komédián, egy diák általában valami újat, meghökkentőt, egyedi művészetet keres. Néha azonban amellett, hogy mélyebb katarzist várunk, érdemes a klasszikus színház értékeit, mon-

danivalóját is észrevenni, esetleg elgondolkodni azon, hogy az akkori társadalomkritika nem helytálló-e manapság is?

A történet kulcsszereplője egy jellem karikatúrája, viselkedése vég-

letes, a néző önkéntelenül elhatárolódik tőle: Jourdain úr, a polgár (Hegedűs D. Géza). Minden vágya a nemesi rang, de a rangot és a műveltséget pénzért kívánja megvenni, amihez segítőket is talál, akik viszont kizsákmányolják. A kívülálló szinte kívánja, hogy leckéztessék meg. Ugyanez igaz Dorante grófra (Lukács Sándor) és Dorimene grófnére (Igó Éva) is, akik a kor arisztokratáinak torz képei.

Jourdain úr úgy gondolja, hogy pénzért mindent megvásárolhat, csak a külsőségekre ad. Humoros

SZÍNHÁZ

jelenetekben próbálja magáévá tenni a divatos táncokat, sportot, zenét, a műveltnek hangzó szófordulatokkal tűzdelt csevegést. Lányát (Tornyi Ildikó) is nemesi származású férfihoz akarja feleségül adni, ám lánya szerelme egy inas, aki kihasználja az újgazdag Jourdain mániákus "rang-éhségét", és túljár az eszén.

Gregó Kinga

GONDOLATOK

Ebben a rovatunkban prózákat, verseket és egyéb irodalmi műveket közlünk. Várjuk e tárgyban írásaitokat a publicisztika@muhely.com e-mail címre, Gondolat jeligével. A megjelent írások szerzői között a május végén értékes könyvnyereményeket sorsolunk ki.

Hajnal

Ébredés. Sötét. Telefon. Világos. Sms. Négy óra. Kelni kell. Érzem. Nem megy. Álmos vagyok. De. Felkelek az ágyból. Mindenhol vaksötét. Mégis megindulok. Egy új nap. Ima és Biblia. Érzem van erőm, és öltözök. Tudom, menni kell, mert megéri. Nem szabad elhalasztani, mert nagyon jó lesz. Hideg van, de jönnek a többiek is. Álmosak, de mosolygók. Ők tudják. Indulunk, lassan, aztán mint a szarvas rohanunk át az erdőn. Az idő sürget, egyre jobban szedjük a lábunk. Fázunk, a szellő is mardossa arcunk. Sietni kell, mert nem érünk oda és akkor kár volt az egészért. Mindenki egyként mozog, tudja hogy közösen szép ez. Már közeledünk, de sietni kell. Lassítunk, megállunk és várunk. Majd egyszer csak megtörténik. Három percünk van, állunk, csodálkozunk, gondolkodunk, ébredezik a szívünk. Érezzük; együtt vagyunk. Barátok. Így éljük át ezt a csodálatos élményt.

Az elmúlt hét, a következő ott kering a fejekben, mi volt, mi lesz, lesz-e még ilyen? Tudjuk, az idő rövid, mint az élet. Mégis jól kell tudni eltölteni, hogy legyen

értelme. Amit most láttunk, azt kaptuk, de ki adta? Adni örömet, igen, ebben van a nyitja, hogy legyen haszna az életünknek. Egymásra mosolygunk, mindenki örül. Ilyen mégis ritkán van – együtt boldogan. Nem számít, hogy ki milyen, csak az, hogy jól érezzük magunkat. Nem azt nézzük, ki vette el a kanalam, sem azt, hogy ki menjen a levesért. De mégis erre vágyunk mindannyian, mégis ebből jut a legkevesebb nekünk. Nem azért, mert a legfinomabbat főzi, vagy ő tudja a legjobb vicceket, hanem csak egyszerűen szeret. Aprócska dolog, de ettől lesz – mint a sótól – ízletes az étel, az élet. Minden-

ki csak kapni vágyik, de így nem megy, adni is kell tudni. Egy mosoly, egy jó szó, egy kis bátorítás, mind csak apróságoknak tűnnek. Ha valaki csúnyán szól, mosolyogj rá és szeresd még jobban, mert neki hiánya van belőle. Ha adsz. csak több lesz. elfogyni pedig sosem fog. Sokat olvasunk erről, de csak akkor értjük meg igazán, ha elgondolkodunk rajta. Letelt a három perc és a Nap elszakadt a horizonttól. Érezzük, hogy valami megváltozott, ott bent is, vajon mi marad ebből? Az új nap most kezdődik igazán, Te döntesz, hogyan éled meg.

DUNAI PÉTER

NAGYPÁL ISTVÁN

TE-VERS

Hideg, fehér tenyér:
rajzol rád az élet,
tévutak tarkítják,
eltévedt avarban,
a zöld falevelek,
Csak éleszd fel magad,
ne várd meg azt a napot,
elhull e téli égen,
nyúlj le a földömre,
fájdalmadat reám,
el a csillagos égre.
koporsóm tetején
mindig megmarad színe
Te búsulsz hibáimért,

míg elég kanóca,

ott marad örökre

elég silány virágot a képet a téged ért és csak hiszed, hogy a gond mégis felszállnak rád nyomukba sincs az idő. ha kell a sarki fény, mikor magad fénye csak érezd meg, amit kell, és szórd szét homoknyi majd várd, hogy a szél fújja Hamuszínű földön virágod, ha meg is hal fénye; feketén csillog. s csak égeted mécsesed szíved maroknyi súlya a Sahara közepén.

2007. november 16.

Távolról a szemedbe nézek

Várj a zöld fényre – ezt írják New York autósainak a közlekedési lámpák mellett. Ha itthon ezt írnák, akkor azért lenne több baleset, mert a röhögés könnyeket csalna a szemünkbe. Nem is kell idehozni a "nyugatot", van elég bajunk nélküle is. Olyan, mintha egyre rosszabb lenne minden. Kihívás, túl kell élni, erősödünk és így tovább, de ez mégsem jó így. A sárba tiporjuk egymást az akciók miatt az áruházakban, és ami a legszebb: 299 helyett egy híján háromszázas akciókért. Tömegtermelés van, a pénzünk nem sokat ér – legalábbis nekünk – de szórjuk, mert hátha úgy boldogít. Az értékek mélyen rejtve maradnak, vagy elő sem hozakodunk velük, mert hátha nem elég jó az igazságunk a másiknak. De lehet, hogy nem is tudjuk, hogy mi az, ami számít. Hogy mi a legfontosabb, és az értékrendünkben a sereghajtó valóban odavaló-e.

Később derül majd ki, későn, vagy soha. Lutri az egész, mint a kétezer-milliós lottózás. Ötven százalék esélyünk van, vagy kihúzzák a számainkat, vagy nem. Pompás kilátások, talán veszek is egy szelvényt, már csak annak a lány kedvéért, aki árulja őket a Bartók Bélán. Mindig mosolyog, és olyan tüneményes bájjal mondja, hogy "És így lett háromszáz forint", tízszer, százszor is egy nap. Vajon mi tartja ennyire derűsen? Irigylem is egy kicsit. Bár ha megpróbál az ember odafigyelni a rajta kívülállókra, és nem belemeredni a buszok befagyott ablakain keresztül átszivárgó fénycsóvákba, akkor felfedezhet apró élményeket, amelyek felvillanyozva tartják egy időre. De azt is lehet, hogy előcibáljuk sorra keserűen a kellemetlenségeket: sztrájk, infláció, munkanélküliség, drágaság, rálépett a néni a lábamra. Mit gondoltál: Magyarországon vagy! Ezt mondják mindig, ha nagyravágyó repülését a tisztességnek letöri a realitás: mulatságot akarsz? Egy fél literrel?! Nem lehet itt semmit kezdeni. Pedig lehetne. Ötlet van rengeteg. Csak

pénz kell – mindenhez. Talán mindennek és mindenkinek megvan az ára. Ha tudod a dolgok igazi nevét, akkor engedelmeskednek neked. Jó volna bírni ezt a képességet. Jó volna ismerni az embereket. Egy asszony, akivel félévente egyszer találkozom, egyszer azt mesélte, hogy nem jó megöregedni. Nem jó ismerni mindennek az árnyoldalát is. Nem jó azonnal mindent tudni, nem jó bölcsnek lenni. Kérdeztem tőle, hogy visszacsinálná-e az egészet, leülne-e helyettem a székbe. Szigorúan elzárkózott, mondván: a mai kor bölcsességére már nem kíváncsi, neki ez már érthetetlen és nehéz. Nem tudna alkalmazkodni. Az egyetemistákat figyelve megállapította, hogy a legtöbbnek – főleg a fiúknak – tar a feje búbja, vagy ősz szálak bukkannak fel a sörényekben. Nem jó ez így. Lazítani kellene, megvalósítani az álmokat, üldögélni a fűben és gitárzenére mesét mesézni. Jó volna némán teát inni.

KRAJCSOVICS HAJNALKA

KÉPRIPORT

Úton-útfélen

Kiss Imre, Szabó Lázár és Tóth Máté felvételei

KERESZTREJTVÉNY

Két szerencsés válaszadónk 3000 Ft-os ajándékutalványt nyer, amelyet a Teaerdő Teaházban használhat fel. A megfejtéseket a *kereszrejtvény@muhely.com* e-mail címre várjuk március 18-áig. Előző feladványunk nyertesei: Béky Bence és Langó Gábor. A nyerteseket e-mailben értesítjük a nyeremények átvételével kapcsolatban.

		soha németül	kiejtett betů	angol tartomány	párosan nyom!	olló egyneműi	rádiusz	kálium, hidrogén vegyjele	ember- szabásúak egyik fajtája	
	egyik filmje amerikai szinész		W.	*						A
egyenára- mů generátor							szeretett, imádott	٠		
balek páros!			liter	٠	legújabb filmje	izmos	szintén ne	gida egyneműi	•	
Newton		egyik föétel	٠,			*	•	kövár egyneműi		
		kétes!						artista	1	
szintén		•	kül nyom	•				•		
kiejtett betů			R.C.U.	erőben rejlik! valtásosság			páros téma!	- 2		oxigén vegyjel
luxemburgi gk.jel		pázsit- füféle	• •	*			gój betűi			
		finom					zuhanás			
mült jelzője		•				győri fociklub alfa egyneműi	. v			
talán leghiresebb filmje	A				0					О
Yale egyneműi			van helye zėrus	•					magyar gk.jel	•
ritka női név			*			ón vegyjele			jód vegyjele	
latin névelő			néma hajó!			Hooker (krimi	egyetemi kar arzén			
						sorozat)	vegyjele			
west rész!	▶3		áram- erősség jele	•	a hét vezér egyike	• •	•		dehogy! sirban van!	> >
		1	jeic		energia •				sirban van:	
	I		tej- termék	•	ľ					

16 2008. március 10.